საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტია

პროლეტარნო ყველა ქვეყნისა შეერთდით!

ერთობა

შაბათი 14 აგვისტო 1920 წ.

ფასი 5 მანეთი

გაზეთი დღის ფასი 125 მანეთი. ცალკე ნომერი გარეთ 5 მანეთი. განცხადების ფასი პირველ გვერდზე პეტიტის სტრიქონი 10 მანეთი, მეოთხე გვერდზე 6 მანეთი. [illegible] განცხადება [illegible] ზომის (15×2) 200 მანეთი. ხელნაწერი განცხადება არ დაიბეჭდება. რედაქცია და კანტორა იმყოფება: ერთობის ქ. № 4. შესასვლელი რუსთაველის ქუჩიდან № 18-თან. ტელეფონი 16—62.

№ 183 ორგანო საქართველოს სოციალ-დემოკრატიულ მუშათა პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა. № 183

საქართველოს სოც.-დემ. მუშათა პარტიის
ცენტრალური კომიტეტი
მოთავსებულია ერთობის ქ. № 4, მესამე სართული. შესასვლელი რუსთაველის ქუჩიდან № 18, ტელ. 11—79

[illegible] 11 აგვისტოს [illegible]

ნიკოლოზ გლახის ძე მაჭავარიანი

დაკრძალვა მოხდება 14 აგვისტოს [illegible] (2644 1—1)

ხანგრძლივი ავადმყოფობის შემდეგ [illegible] 11 აგვისტოს [illegible]

ილიკო ლორთქიფანიძე

[illegible] (ფ. 1—1)

[illegible]

ნიკოლოზ აბელის ძე მაჭავარიანი

[illegible] 14 აგვისტოს [illegible] 12 საათზე [illegible] (2647 1—1)

[illegible]

ნიკოლოზ აბელის ძე მაჭავარიანი

[illegible] 14 აგვისტოს [illegible] 12 საათზე [illegible] (2641 1—1)

[illegible]

ვერა გაბრიელის ასული წინამძღვრიშვილის

[illegible] 15 აგვისტოს [illegible]

---

12 აგვისტოს [illegible]

ეკატერინე ზაქარიას ასული სეთაგაშვილისა

[illegible] 15 აგვისტოს [illegible] 10 ს. [illegible]

[illegible]

ნიკოლოზ აბელის ძე მაჭავარიანი

[illegible] 14 აგვისტოს [illegible] 12 საათზე [illegible] (2656 1—1)

მე-10 [illegible]

შალვა ხოხაშვილის და არისტო გამცემლიძის

[illegible] 15 [illegible] 10 საათზე [illegible] 11½ ს. (2658 1—1)

[illegible] ათასეულის გიორგის კავალერის კაპიტანი

შალვა (შალიკო) კონსტ. ძე ხოხაშვილი

დასვენებული იქნება სამხედრო ტაძარში. პანაშვიდი შაბათს 14 აგვისტოს საღ. 5 საათზე, დაკრძალვა კვირას 15 აგვ. ქუკიის წმ. ნინოს სასაფლაოზე. (ფ. 1—1)

გაგრა

კლიმატიური სადგური თფილი ჰავით სარგებლობის მიზნით სრულიად დახურულია ჩრდილოეთის ქარისაგან.

წლის განმავლობაში საშუალო ტემპერატურა არის $15^{1}/_{2}^{\circ}$ ცელ. სეზონი მთელი წლის განმავლობაში გრძელდება.

სასარგებლოა: სისხლ ნკლულთათვის, გულის და ფილტვების სისუსტით ავადმყოფთათვის, გულის და ფილტვების სისუსტით ავადმყოფთათვის, ნერვებ აშლილთათვის, ხანგრძლივ ავადმყოფობის შემდეგ მოსაკეთებელთათვის და საერთოდ მოქანცულთათვის.

სუბ-ტროპიკული მცენარეები, პალმები, მანდარინები, ლიმონები, ციტრონები და საუცხოვო მთის ნაკადულების წყალი.

სამაგალითო კანალიზაცია.

მზად არის 2 სასტუმრო ოთახით. შეკეთებაშია 1 სასტუმრო 60 ოთახით. ოთახი ელექტრონის განათებით და მოსამსახურით დღე და ღამეში ღირს 40 მანეთიდან ზევით; სასტუმროშივე არის ფოსტა-ტელეგრაფი, პირველი ხარისხის სასადილო, საერთაშორისო სამზარეულოს სხვადასხვა სალი საჭმელებით, საზღვარგარეთული და რუსული ღვინოები ზომიერ ფასებში, ექიმები, აფთიაქი, სამაგალითოდ მოწყობილი გამთბარი ზღვის წყლის, მზის სხივების და ელექტრონის ვანები. Души Шарко.

მხატვრული მიდამოები, მთის ჰაერი, თევზაობა, ნადირობა, გემებით მიმოსვლა. შეკითხვებით გთხოვთ მიმართოთ გაგრის კლიმატიურ სადგურის გამგეობას „გაგრაში". (ნ. 3—2)

---

16 მარიამობისთვიდან თფილისში გამოვა

ყოველკვირეული, საპოლიტიკო, საეკონომიო და სალიტერატურო გაზეთი

„სოფლის მუშა"

ორგანო საქართველოს სოც. დემ. მუშათა პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა

გაზეთი გამოვა ორშაბათობით

მასალები უნდა გამოგზავნილ იქნეს გაზ. „ერთობის" სახელზე—თფილისი, ერთობის ქუჩა 4, „სოფლის მუშისათვის".

სარედაქციო კოლეგიაში შედიან: ალ. ლომთათიძე. ივ. გომართელი. ხტ. ელიაძე.

შავი ქვის მრეწველთა საბჭო

იწვევს მსურველთ მიიღონ მონაწილეობა

საჯარო ვაჭრობის
კონკურენციაში

რომელიც გაიმართება ორი ხის ბარაკის აშენების გამო (ერთი ქალაქ ფოთის ნავთსადგურზე და მეორეც რკინის გზის სადგურზე. ხარჯთაღრიცხვით საერთოდ ღირებული 6700000 მ.) შუადღის 12 საათზე 20-ს ამა აგვისტოს შავი ქვის მრეწველთა საბჭოს წარმომადგენელის ქალაქ ფოთში სოლომონ თევდორეს ძე ხოშტარიას ბინაზე (გურიის ქ. ყრუაშვილის სახლი), საჯარო ვაჭრობა დაიწყება სიტყვიერი და გათავდება 2 საათზე გადაუდებლივ. კონდიციების, პროექტისა და ხარჯთაღრიცხვის ნახვა შეიძლება ყოველდღე იქვე 12—2 საათამდე. ვაჭრობაში მონაწილეობის მიმღები ვალდებული არის წარმოადგინოს არა ნაკლებ 300,000 მანეთისა. შავი ქვის მრეწველთა საბჭოს წარმომადგენელი ქალაქ ფოთში: ს. ხოშტარია. (2638—1—1)

ქ. ხაშური

კვირას, 15 აგვისტოს 1920 წ. ხაშურის რკ. გზის მუშათა კლუბში. ნაშუადღევის 3 საათზე. დანიშნულია ს. ს. დ. მუშათა პარტიის ხაშურის ორგანიზაციის წევრთა

საზოგადო კრება

განსახილველია შემდეგი კითხვები:

1) მოხსენება კომიტეტისა, 2) განხილვა და დამტკიცება წლიური ანგარიშისა, 3) ახალი კომიტეტის არჩევნები, 4) სარევიზიო კომისიის არჩევა და მიმდინარე კითხვები...

ორგანიზაციის წევრების დასწრება სავალდებულოა. წევრებმა თან უნდა იქონიონ საწევრო ბილეთები; ვისაც არა აქვს გადახდილი საწევრო და დამატებითი გადასახადი—კრებაზე დაშვებულნი არ იქნებიან...

ს. ს. დ. მ. პ. ხაშურის ორგ. კომიტეტი. (4—3)

მუშათა მაგიდა

აცხადებს წარმოება-დაწესებულებათა საყურადღებოთ, რომ ახალი სიები და საალფავიტო ბარათები უნდა შეაგროვონ

მთელი ჯგუფის ერთად

ჯგუფის წარმომადგენლებმა, და წარმოადგინონ მუშათა მაგიდაში. ამასთანავე საჭიროა იქნეს წარმოდგენილი ყველა ჯგუფში მოთავსებული წარმოება დაწესებულებების აღწერა—სია. ცალ-ცალკე სიები არ მიიღება. (ნ. 3—2)

მეორე ქართული კლუბი
(პლეხანოვის პროსპ. № 129),

შაბათს, აგვისტოს 14, სახალხო უნივერსიტეტის დღეა

საოჯახო საღამო

1) წარმოდგენა-კონცერტი 2) დივერტისმენტი

კვირას, აგვისტოს 15, სახალხო უნივერსიტეტის დღე,

კონცერტი

ორშაბათს, აგვისტოს 16,

1) წარმოდგენა-კონცერტი 2) დივერტისმენტი

დასაწყისი საღ. 9 საათზე. წარმოდგენ. და კონცერტ. შესვლა უფასოა.

სტუმრები—საზოგადო წესით.

სამშაბათს, აგვისტოს 17, საოჯახო საღამო.

ფრიად საინტერესო პროგრამით. (ნ. 1—1)

ქუთაისში დაბრუნდა ექიმი

მ. ი. ვოლოხი

და განაახლა მიღება ქალ. შინაგ. და ვენერ. ავათმყოფებისა. მიღება დილის 10—12 საათ. და საღ. 4—7-დის, ფრანგების მოედანი № 33. (2614—თ.)

მსოფლიო ომის აჩრდილი

ევროპის სახელმწიფოთა და საბჭოთა რუსეთის ურთიერთობა ისეთ ხანაშია, როდესაც არ შეიძლება ითქვას: მორიგებით დასრულდება მათი წარმომადგენლების მოლაპარაკება თუ ყოველივე კავშირის გაწყვეტით. დღეს დეპეშები მოგვიტანენ ამბავს, რომ კამენევ-კრასინის მოლაპარაკება ლოიდ-ჯორჯთან კარგათ მიდისო, ხვალ მოგვივა ამბავი, ინგლისის მთავრობამ წინადადება მისცა კამენევს და კრასინს, ინგლისი დასტოვეთო. ეს ერთი მეორის უარმყოფელი ცნობები იმისი მაჩვენებელია, რომ კაცობრიობას ხელ-ახლად თავს დასტრიალებს მსოფლიო ომის განახლების აჩრდილი. ინგლისის მთავრობამ ულტიმატიური ფორმის მოთხოვნა წარუდგინა საბჭოთა რუსეთის წარმომადგენლებს: თუ რუსის ჯარების ვარშავაზე წაწევა არ შეჩერდა, ყოველივე მოლაპარაკება ანტანტასა და საბჭოთა რუსეთს შორის სრულიად შეუძლებელი ხდებაო. მიუხედავათ ამ მოთხოვნისა „წითელი" ჯარები განაგრძობენ ვარშავაზე წაწევას და დღეს არა, ხვალ უექველია კიდეც აიღებენ. ამის საპასუხოდ ინგლისმა თავის მხრით დასძრა მრისხანე ესკადრა, რომელიც კრონშტადტ-პეტერბურგისაკენ გამოემართა.

დიდი პოლიტიკური გამჭრიახობა არ უნდა იმის მიხვედრას, რომ თუ ინგლისსა და საბჭოთა რუსეთს შორის ომი დაიწყო, იგი მარტო ამ ორ სახელმწიფოს ომში ჩარევით არ განისაზღვრება. ინგლისი მარტო არ მოქმედებს, იგი ასრულებს დიდ სახელმწიფოთა კონფერენციის გადაწყვეტილებას. მაშასადამე საბჭოთა რუსეთს საქმე ექნება არა ერთ სახელმწიფოსთან, არამედ მთელს ანტანტასთან. საბჭოთა რუსეთსა და ანტანტის სახელმწიფოთა შუა გერმანია, ავსტრია და უნგრეთია. გერმანიას უკვე დაეტყო ომის მოლოდინი. მასში იბრძვიან სხვადასხვა მიმართულებანი. ერთნი ომში ხსნას ხედავენ, რადგანაც ჰგონიათ, რომ მსოფლიო ომის განახლებაშია ერთად ერთი ხსნა იმ მძიმე ბორკილებიდან, რომლებიც ანტანტის სახელმწიფოებმა დაადეს მას ვერსალის ხელშეკრულებით. ომის მომხრენი ფიქრობენ, რომ გერმანია სწორედ ეხლა შურს იძიებს პოლონეთზე იმ თავდასხმისათვის, რომელსაც იგი უკანასკნელი ორი წლის განმავლობაში აწარმოებდა გერმანიის წინააღმდეგ საფრანგეთ-ინგლისის დახმარებით. მაგრამ გერმანიის საზოგადოებაში თავს იჩენს მეორე მიმდინარეობაც, რომელიც იმ აზრს ადგია, რომ ომის განახლება გერმანიისათვისაც ისევე დამღუპველი იქნება, როგორც სხვა სახელმწიფოთათვისო. მიუხედავათ ამ აზრთა სხვადასხვაობისა, თითქის არავის მხრივ დავას არ იწვევს ის ჭეშმარიტება, რომ თუ ომი განახლდა, გერმანია ნეიტრალიტეტს ვერ დაიცავს და იძულებული გახდება ესა თუ ის მონაწილეობა მიიღოს მასში.

მსოფლიო ომის პერსპექტივა ჩვენშიც იწვევს აზრთა სხვა და სხვაობას. ჩვენში ორი პარტიაა, რომლებიც საბუთს ვერ ხედავენ შიშით უყურონ მსოფლიო ომს. ესენი არიან კომუნისტური პარტია და მისი ანტიპოდი—ვეშაპელის პარტია. გულადი „კომუნისტი" მზად არის მიესალმოს მსოფლიო ომს, რადგან მან დანამდვილებით იცის, რომ იგი მსოფლიო კაპიტალის სრული დამარცხებით და კომუნიზმის გამარჯვებით დასრულდება. „კლდე"-საც არ ეშინიან მსოფლიო ომისა: „არც ზავი და არც ომი რუსეთ ინგლისის შორის საქართველოსთვის საშიში არ არის".

„კომუნისტი", როგორც მკითხველი ხედავს, არ უფრთხის იმ საშინელებას, რომელიც ომის განახლებით თავს დაატყდება მთელს კაცობრიობას, ცალკე ერებს და მეტადრე დემოკრატიას. დაე გაიჟლიტოს ხალხი, დაე საბოლოოთ განადგურდეს კაცობრიობის მიერ საუკუნოებით შექმნილი ავლა-დიდება, ოღონდ კი გაიმარჯვოს „იდეამ".

ასეთია კომუნისტების მსჯელობის დედა-აზრი. ეს არის წმინდა-სექტანტური იდეოლოგია, ეს არის ფანატიზმი, რომელიც მზაც არის „კაცობრიობა" მსხვერპლად შესწიროს „იდეას".

„კლდეს" მსჯელობა უფრო „ობიექტიური" მსჯელობაა ც იგი უფრო ეკადრება პოლიტიკის გარეთ მდგომს ადამიანს. დაე წაიჩხუბონ, ჩვენთვის იქნება უფრო კარგი იყოს,—ასეთია ის დედა-აზრი, რომელიც „კლდის" მსჯელობას უდევს საფუძვლად. აქ სრულებით სახეში არ არის მიღებული ის გარემოება, რომ ჩვენი ქვეყანა მჭიდროთ არის გადაჯაჭვული მსოფლიოსთან, რომ ჩვენ არ შეგვიძლიან ცხოვრება, თუ ეს კავშირი შეწყდება. მთელი ჩვენი ეკონომიური, პოლიტიკური, ფინანსიური, სამხედრო, კულტურული ცხოვრება უკვე დაუკავშირდა მსოფლიოს და ამ კავშირის შესუსტება და მით უფრო, შეწყვეტა, სულ მთლად არევ-დარევს ჩვენს ცხოვრებას და ბევრათ უფრო გაამწვავებს იმ კრიზისს, რომელსაც ჩვენი სახელმწიფო განიცდის. ისე რომ როგორც „შორეული" მიზნების, „იდეის" გამარჯვების მხრივ, ისე მახლობელი, ვიწრო, ნაციონალური ინტერესების მხრივ მსოფლიო ომის განახლება უბედურებათ უნდა მივიჩნიოთ, როგორც მთელი ქვეყნის დემოკრატიისათვის, ისე ჩვენი ნაციონალური თვალსაზრისით.

თავისუფლების დამხშობნი

შემოვდგი რა ფეხი საქართველოს ტერიტორიაზე, მოვალედ ვრაცხ თავს გავაცნო საქართველოს პროლეტარიატს ერთი იმ მრავალი დანაშაულობათაგანი, რასაც სჩადიან რუსეთის „კომუნისტები მუშათა მოძრაობის წინააღმდეგ.

ბუდიონის მიერ დონის როსტოვის აღების შემდეგ დაიწყო „საბჭოთა აღმშენებლობა" დონის ოლქში. კომუნისტებმა ადგილობრივათ მრავალი ორგანიზაციები შექმნეს. თავიანთ თავს უწოდებენ „მუშათა და გლეხთა" მთავრობას და ამტკიცებენ, რომ ისინი ეყრდნობიან მასსის უმრავლესობას და სწორედ ხალხის მოთხოვნილებით ამყარებენ კომუნიზმს. ადგილობრივი ორგანოებიც „კომუნისტური" უნდა იყოსო, რასაც აწყობდენ „კონსტიტუციის" თანახმად ამორჩევითი სისტემით.

დონის ოლქი მთავარი პუნქტი იყო, სადაც იკრიბებოდენ ბოლშევიკების მოწინააღმდეგე ძალები. აქ საჭირო იყო ბოლშევიკებს მოეხდინათ ეფექტი და დაენახვებინათ ყველასათვის, რომ ამ რაიონშიაც კი, ყველა მათი მომხრეა. დახშობილი იყო რა ყოველგვარი პოლიტიკური სიცოცხლის მაჯის ცემა, მოსპობილი კრების და პრესის თავისუფლება, ბოლშევიკებს სრული შეძლება ჰქონდათ კომუნისტურ საარჩევნო სისტემით თავიანთ გეგმაზე მოეწყოთ დაწესებულებები. არც ისე ადვილი იყო მათთვის როსტოვში „კომუნისტურ" საბჭოს შედგენა, რადგანაც ბოლშევიკებს მხარს უჭერდა მხოლოდ ნაწილი. მაგრამ „კომუნისტებმა" ყოველივე დაბრკოლება გადალახეს. მთავრობის გაზეთ „საბჭოთა დონის" და ინტერნაციონალურ „პროლეტარის" გარდა არც ერთი გაზეთი არ გამოდიოდა. პირველმა მუქარით აუწყა ამომრჩევლებს, რომ საბჭოში უნდა არჩეულ იქნან მხოლოდ კომუნისტებიო. სხვა მიმდინარეობათა წარმომადგენლები „მუშათა კლასის მოღალატეები არიან" და არც ერთი არ უნდა შეუშვათ საბჭოში. თვით არჩევნები ხდებოდა ერთნაირად ყველგან. მუშათა ცოლებს არ მიანიჭეს საარჩევნო უფლება, რადგანაც ისინი ჯერ კიდევ არ არიან მომზადებულნი „კომუნისტურ აღმშენებლობისათვისო". ქარხნებში კრებებზე მუშებს „იცავდნენ" ხიშტებით და, რომ აშკარად დაენახათ, ვინ როგორ აძლევდა ხმას, არჩევნები ადმინისტრაციის მოთხოვნით აშკარად ხდებოდა. საინტერესოა ერთი გარემოება: საარჩევნო კომისიამ. რომელიც დანიშნული იყო კომუნისტების მიერ, განაცხადა: სიები გარდა კომუნისტებისა და ინტერნაციონალისტებისა, არ იქნება მიღებული, რადგანაც „არა ლეგალური" პარტიების სიები უკანონოაო.

ასეთი თვითპყრობელური სისტემით არჩევნები, რასაკვირველია, ადვილათ მისცემდა ბოლშევიკებს უმრავლესობას. როსტოვის საბჭოში ხუთასი წევრი ითვლებოდა, რომლებიც თითქმის ყველა „კომუნისტები" იყვნენ. მხოლოდ პატარა ჯგუფი „უპარტიოთა" და 4—5 ინტერნაციონალისტი არღვევდა მთლიანობას. ასე გადაიქცა კომუნისტურ „სამეფოთ" ის კუთხე, სადაც მრავალი მუშა და მოსამსახურე მათ არ ემხრობოდათ და არჩევნებში კი მათ მისცეს „ხმა". მიუხედავათ ასეთი მოულოდნელი გამარჯვებისა, ბოლშევიკებს მაინც გაუჩნდათ საშიშროება. მიუხედავათ იმისა, რომ ყოველივე დაბრკოლებები ხვდებოდათ ამომრჩევლებს, საბჭოში გავიდა არა პარტიული სიით, არამედ როგორც კოოპერატივ „ედინენიეს" თავმჯდომარე, ბ. ს. ვასილიევი,—დონის სოციალ-დემოკრატიული პარტიის წევრი, მენშევიკი, მეტად პოპულიარული და საყვარელი პიროვნება როსტოვის მუშათა წრეებში. ამ გარემოებამ მეტად წაუხდინა საქმე კომუნისტებს. ამხ. ვასილიევის პირდაპირ ამოშლა სიიდან ვერ გაბედეს ბოლშევიკებმა. სხვა ხერხს მიმართეს. 17 აპრილს საბჭოს მეორე სხდომაზე „ფრაქციების" წარმომადგენლები დეკლარაციებით გამოვიდნენ. ამხ. ვასილიევმა თავის დეკლარაციაში აღნიშნა, რომ სოციალ-დემოკრატია, როგორც წინად, ისე ახლაც, მოითხოვს, რომ თვით ხალხი იყოს თავის ბატონ-პატრონი, რაც დამყარებულია საყოველთაო საარჩევნო სისტემაზე და კვლავინდებურათ მოითხოვს დამფუძნებელი კრების მოწვევას. ამხ. ვასილიევის დეკლარაციამ გადააქცია საბჭოს სხდომა ერთგვარ ტრიბუნალათ. თვით ინტერნაციონალისტებმა, რომლებიც „საბჭოთა პლატფორმის" ნიადაგზე იდგნენ თვითონ გაზეთ „პროლეტარის" მე 4 ნომერში დაგმეს ეს სამარცხვინო სამსჯავრო.

ამ თავშეუკავებელ ყვირილსა და ჭუჩურ გინების დროს (იხ. „პროლეტარის" 21 აპრილის ნომერი) ერთად-ერთი, ყველას მიერ ცნობილი წარმომადგენელი მუშათა კლასისა დონის როსტოვში, გამორიცხულ იქნა საბჭოდან და „კონტრ-რევოლიუცია დამარცხდა" ამან შეიტანა მუშათა შეგნებაში უფრო მეტი სინათლე. მერყევნი—თვალებს ახელდნენ, დაექვებულნი უფრო მტკიცენი ხდებოდნენ.

პროფესიონალურ კავშირების და კოოპერატიულ დაწესებულებებათა დევნამ, მათში არჩეულ ორგანოების მაგიერ აღნიშნული სისტემით შედგარ ორგანოების გაბატონებამ, პოლიტიკური და ეკონომიური ცხოვრების პირობების გაუარესებამ და საერთოთ რღვევის გაძლიერებამ დიდი გავლენა მოახდინა მუშათა კლასის შეგნებაზე.

ოპოზიცია იზრდებოდა და იმავე დროს ქალაქში ხდებოდა ადმინისტრატიული წესით დატუსაღება და დახვრეტა. დონის კომიტეტის მიერ გამართული კონცერტი აკრძალეს მოსულმა კომუნისტებმა, და იქ მყოფნი ასწერეს.

20 მაისს ღამით დაატუსაღეს დონის კომიტეტის წევრები და სხვა წარმომადგენლები სოც.-დემ. პარტიისა და ორგანიზ.—„ედინსტვო"-სი. დატუსაღებულნი აღმოჩნდნენ: საბჭოდან განდევნილი ბ. ს. ვასილიევი, თავმჯდომარე მუშათა დეპუტ. პირველი საბჭოსი 1905 წ.—ს. მ. გურევიჩი, ა. ს. ლოკერმანი, ვ. ა. პლესკოვი, ვილიაცერი, პლიადენკო, ზაიჩიკი, მელსიტოვი, პოპოვი, ა. პ. ბიბიკი, კოზმიჩევი, ფრეიდე და ყოფილი დროებით მთავრობის ში-

[illegible]

ა. ბრაილოვსკი.

[illegible]

ა. ბ.

დეპეშები

(საქართველოს დეპეშათა სააგენტო)

13 აგვისტო.

[illegible]

დროებითი ზავის გარშემო.

[illegible]

რუსეთის მიზნები.

[illegible]

ზავის პირობები.

[illegible]

ვრანგელის მთავრობის ცნობა.

[illegible]

ლიონის ცნობები

მდგომარეობა პოლონეთში.

[illegible]

ვრანგელის ცნობის გამო.

[illegible]

საქ. დემ. სააგენტოს საინფორმაციო განყოფილება

13 აგვისტო.

საერთაშორისო ეთიკის ნახაზი.

[illegible]

ერთიანი და მძლავრი რუსეთი.

[illegible]

[illegible] რუსეთი პოლონეთს დახ-ჯაბნის.

[illegible] აქცევს რუსეთსა და პოლონეთის დამოკიდებულებას. „მატენი“ სწერს: თუ საბჭოთა მთავრობამ დამოუკიდებლად აწარმოვა პოლონეთთან მოლაპარაკება, მაშინ საბჭოთა რუსეთი პოლონეთს დაიჯაბნის. ჩვენ არ მოველით მოსკოვიდან არც დიდსულოვნებას და არც საერთაშორისო ლოიალობას. მოსკოვს ევროპა უნდა მოელაპარაკოს.

ლიტვა და გერმანია.

ბერლინი. ივლ. 28. „ფორვერტსი“ იუწყება, რომ გერმანიასა და ლიტვას შორის კომერციული ხასიათის დროებითი ხელშეკრულება დაიდო.

ამერიკის მუშათა ყრილობა და ბალშევიზმი.

ხტამბოლი. აგვისტოს 6. ადგილობრივი გაზეთების ცნობით ამერიკის მუშათა ყრილობას საბჭოთა რუსეთის შესახებ შემდეგი რეზოლიუცია გამოუტანია: ამერიკის მშრომელთა კავშირს რომ რაიმე დახმარება გაეწია საბჭოთა რუსეთისათვის, თუნდაც მორალური, მისი ეს მოქმედება გასაკიცხი იქნებოდა, ვინაიდან საბ. რუს. მთავრობა კანონიერ წარმომადგენლობით არ არის არჩეული. საბ. რუსეთის მთავრობამ უნდა შეიგნოს, რომ ის თავის მოქმედებით განათლებულ ქვეყნების პროლეტარიატის აღშფოთებას იწვევს. ამ მთავრობამ უნდა უარყოს პროლეტარიატის მილიტარიზაცია, აღადგინოს პოლიტიკური თავისუფლება და, მათ შორის, თავისუფლება სიტყვის, ბეჭვდის და კრებისა. ყრილობა გმობს საბჭოთა რუსეთის სკოლებში სამხედრო ვარჯიშობისა და სამხედრო აღზრდის შემოღებას და აღნიშნავს, რომ სოციალისტთა პროგრამის ერთი უმთავრესი მუხლია გაუქმება სავალდებულო სამხედრო ბეგარისა.

დახვრეტილთა რიცხვი.

მოსკოვი. ივლისის 16. „იზვესტიაში“ დაბეჭდილია სამხედრო რევოლიუციონური ტრიბუნალის შემდეგი ცნობა: ცნობები ა. წ. მაისის 22 ივნისის 22 დე დახვრეტილთა შესახებ. სულ ამ ივეში დახვრეტილია 600 კაცი. ამათში ჯაშუშობისათვის 6, ღალატის, გაცემის და მტრის მხარეზე გადასვლისათვის 38, სამხედრო ბრძანების შეუსრულებლობისათვის 15, აჯანყებისა და ჯარში შეიარაღებულ წინააღმდეგობისათვის 45, დეზერტირობისა და განგებ თავის დასახიჩრებისათვის 273, ყაჩაღობისა და მძარცველობისათვის 99, კონტრ რევოლიუციონურ დანაშაულობისათვის 35, თანამდებობის დროს ჩადენილ დანაშაულობისათვის 33, იარაღის შენახვისა და ლოთობისათვის 13 და სისხლის სამართლის დანაშაულობისათვის 42. ეს ცნობა დაბეჭდილია ფულის კურსის ცხრილის მსგავსად.

ოსმალეთის საზავო ხელშეკრულება.

თფილისი. გუმბრის გაზეთი „შირაქაზხატავორი“ იუწყება: თანახმად ერევნის რადიო-სადგურის მიერ მიღებულ რადიო დეპეშისა, ოსმალეთის დელეგაციამ საზავო ხელშეკრულებას ხელი მოაწერა, ამის გამო ოსმალეთის შეიარაღებული ძალები ერზერუმის ევაკუაციას შეუდგნენ.

ზღვაოსნობისათვის.

ბათომი. აგვისტოს 13, (საკ. კორ.) რუსეთის სავაჭრო საზღვაოსნო საზოგადოება უკვე შეუდგა ყირიმის, სტამბოლის და საქართველოს ნავთსადგურის შორის მგზავრთა გადაყვან-გადმოყვანის საქმის მოწყობას. ამის გამო ხსენებულ საზოგადოებას ვრანგელმა დაუბრუნა წინად სამხედრო საჭიროებისათვის ჩამორთმეული გემები.

—

12 აგვისტოს ბათომში მიღებულია შემდეგი რადიო:

მოლაპარაკება მინსკში.

დიპლომატიური წრეები და საზოგადოება დიდ ყურადღებას აქცევს მინსკის მოლაპარაკებას. იმედი აქვთ, რომ, თუ ეს მოლაპარაკება სასურველად დასრულდა, მაშინ გადავლენ ლონდონის კონფერენციის მოწვევის საკითხზე, რომელსაც დაესწრება რუსეთისა და ბალტიის სახელმწიფოების წარმომადგენლები.

მილიუტინის მისია.

„ევენინგ სტანდარტი“ იუწყება: მილიუტინი და რუსეთის მეორე დელეგატი ჩქარი მესურავით აგვისტოს 10 ღამით სტოკჰოლმს გაემგზავრებიან. იქიდან მილიუტინი რეველს ჩავა და შემდეგ მოსკოვში ჰაეროპლანით გადაფრინდება. რუსეთ-პოლონეთის საკითხსა და მასთან მოკავშირეების დამოკიდებულების შესახებ მილიუტინს თან მიაქვს კრასინისა და კამენევის საყურადღებო განცხადებანიც. (დ. ს.)

საქართველოში არსებული რ. ს. ფ. ს. რ. სრულუფლებიან წარმომადგენლობის ბეჭდითი ბიულეტენი.

13 აგვისტო.

შეერთებული შტატების კონგრესის საგანგებო სესია.

ლიონი, 10 აგვისტო (რადიო). პრეზიდენტი ვილსონი კონგრესის სასწრაფო სესიას იწვევს მისგან რწმუნების მისაღებათ იმ შემთხვევისთვის, თუ რუსეთთან ომი მოხდა.

ნოტა მოკავშირეებს.

ლიონი, 10 აგვისტოს (რადიო) ამერიკის მთავრობამ ინგლისის, საფრანგეთის და იტალიის მთავრობებს გადასცა ნოტა, სადაც გამოსთქვამს თავის აზრს პოლონეთის საკითხზე და პოლონეთისთვის დახმარების აღმოჩენის გეგმას.

რუმინეთის ნეიტრალიტეტი.

ნიკოლაევი. 9 აგვისტო. (რადიო) რუმინეთის პრემიერმა ავერესკომ დეპუტატთა პალატაში განაცხადა, რომ პოლონეთ-რუსეთის ომში რუმინეთი სრულ ნეიტრალიტეტს დაიცავს და რომ რუმინეთის მთავრობას ნება არ დაურთავს რუმინეთის მიწა წყალზე უცხოელთა დამხმარე ჯარების გასატარებლათ.

ნედლი მასალა.

ვილნო, 5 აგვისტო. პოლონელების მიერ დატოვებულ ვილნოში აღმოჩნდა ნახევარი წლის სამყოფი დიდძალი ნედლი მასალა. პოლონელების მიერ გაზიდული მანქანების ერთი ნაწილი ბელოსტოკში ხელთ იგდო ჩვენმა არმიამ.

კომუნისტურ ინტერნაციონალის ახალი აღმ. კომიტეტი.

მოსკოვი, 12 აგვისტო. (რადიო) 7 აგვისტოს კომუნისტურ ინტერნაციონალის ახალ შემადგენლობის აღმასრულებელ კომიტეტის პირველი სხდომა შესდგა. კონგრესმა აირჩია აღმ. კომიტ. წევრებათ: გერმანიიდან—ამხ. ლევინი, საფრანგეთიდან—ამხ. როსმერი, ინგლისიდან—ამა. კვედჩი, ამერიკიდან—ამხ. ჯონ რიდი, იტალიიდან—ამხ. სერატტი, ავსტრიიდან—ამხ. შტეინჰარდტი, ბულგარეთიდან—ამხ შაბლონი, სამხრეთ სლავიიდან—ამხ. მილკიჩი, უნგრეთიდან—ამხ. რუდნიანსკი, ახლო აღმოსავლეთიდან—ამხ. სულთანზადე, შორეულ აღმოსავლეთის—ამხ. პაკი, ფინლიანდიიდან—ამხ. მანნერი, ჰოლანდიიდან—ამხ. ვაინკოპი, კროაციიდან—ამხ. იანსონი.

რუსეთის კომუნისტურმა პარტიამ აირჩია ზინოვიევი, ბუხარინი, რადეკი, ტომსკი. ახალ აღმას. კომიტეტის თავმჯდომარეთ აირჩიეს ამხ. ზინოვიევი.

ქემალ ფაშის შტაბის სამხედრო ცნობა.

ანგარა. 24 ივლისი. დასავლეთის ფრონტი. ბრუსის ახლო მხვერავთა შეტაკებაა. ინგლისელთა და ბერძნების რაზმები სტამბულის მილიციონერების თანხლებით სოფ. ჩინის დაეცენ და გაანადგურეს. ბევრი დააპატიმრეს და მცხოვრებთ დიდი ქონება წაართვეს.

აღმოსავლეთის ფრონტი. ბარდიზის და ოლთისის რაიონში სომხების შემოტევა მოვიგერიეთ. შეტაკებები გრძელდება.

ადანის ფრონტი. მტერი იძულებული იყო ქ. ტარსუსში ბარიკადებისთვის შეეფარებინა თავი. ჩვენი რაზმების მიერ დაჭერილ ურმებში ხელთ ვიგდეთ 8 მძიმე და 10 სუბუქი ტყვიისმფრქვეველი, 400 თოფი, 80 ყუთი სამხედრო მასალა, მრავალი ტანისამოსი და სანოვაგე.

სრუტეებში სამხედრო წესების გამოცხადება.

ანგარა. 24 ივლისი. ინგლისის სარდლობამ სრუტეების ანატოლიის სანაპიროზე სამხედრო წესები გამოაცხადა და იქიდან მცხოვრებთა გადასახლებას შეუდგა.

იტალიის სააგენტოს ცნობა

პოლონეთის დასაცავად.

ვაშინგტონი. აგვისტოს 11. სახელმწიფოს დეპარტამენტმა პოლონეთის საკითხის შესახებ განაცხადა; ამერიკელების გულწრფელი სურვილია, რომ პოლონეთის პოლიტიკური დამოუკიდებლობა და ტერიტორია ხელშეუხებელი დარჩეს. შეერთებული შტატები საბჭოთა რუსეთს რეალურ დახმარებას აღმოუჩენენ, თუ რუსეთი პოლონეთის განადგურებით სხვა სახელმწიფოთა ნდობას არ დაკარგავს. შეერთებული შტატების აზრით უნდა განიარაღდეს რუსეთი, გარდა პოლონეთის და ფინეთისა. თავის მხრივ ამერიკა აცხადებს, რომ რუსეთში შეჭრას ვერც ერთი სახელმწიფო ვერ შეძლებს.

სომხეთში.

დროებითი ზავის პირობების დარღვევა საბჭოთა ჯარების მიერ.

დელიჟან-კარაკლისის რაზმის უფროსი სეპუხი სომხეთის ჯარების მთავარსარდალს აუწყებს შემდეგს: „საბჭოთა ჯარები არ იცავენ დროებითი ზავს, თავს გვესხმიან და არტილერიის ძლიერი დახმარებით კარადაშის რაიონში ჩვენს წინააღმდეგ შემოტევას განაგრძობენ. თუ მოწინააღმდეგე უარს ამბობს თავის უფროსთან ბრძანების აღსრულებაზე, რომ შეწყვიტოს სამხედრო მოქმედება და დასტოვოს ჩვენი ტერიტორია, შედეგისათვის პასუხისმგებლობა დააწვება მას თითონ. მე კი იძულებული ვარ დავიცვა ჩემი სახელმწიფოს საზღვრები საბჭოთა ჯარების ყაჩაღურ თავდასხმისაგან. მოსთხოვეთ საბჭოთა მთავრობას დაუყონებლივ შეაჩეროს შემოტევა და საბჭოთა ჯარებმა სისწორით აღასრულონ აგვისტოს 10 შეთანხმების პირობები.

მიუხედავად აგვისტოს 10 მომხდარ შეთანხმებისა სამხედრო მოქმედების შეწყვეტის შესახებ საბჭოთა ჯარებმა ადერბეიჯანის ჯარებთან ერთად ყაზახის მაზრის რაიონში კვლავ დაიწყეს სამხედრო მოქმედება და რამდენიმე ადგილას სომხეთის ტერიტორიაზე გადმოვიდნენ. აგვისტოს 12 დილიდან შემოტევა გაძლიერდა. იგი ეხლაც გრძელდება. სომხეთის მთავრობამ საბჭოთა დელეგაციას მოსთხოვა საბჭოთა ჯარების დაუყონებლივ გაყვანა აგვისტოს 10 შეთანხმებით დადგენილ ხაზს იქით. (სდს).

ახალი ამბები

◆ **დაღუპულ ავიატორს, მაიორ მაყაშვილს** დღეს დაკრძალავენ. წესს აუგებენ სამხედრო ტაძარში დილის 10 საათზე. დასაფლავებაში მონაწილეობას მიიღებს ჯარი. ტაძრიდან გამოასვენებენ დღის 12 საათზე. დაკრძალვა მოხდება დიდუბის ეკლესიის გალავანში.

◆ **საქართველოს მუშათა დელეგაცია.** საგარეო საქმეთა მინისტრმა ე. გეგეჭკორმა აცნობა ცენტრალურ პროფესიონალურ კავშირთა აღმასრულებელ კომიტეტს, რომ რუსეთის საბჭოთა მთავრობა არაა წინააღმდეგი მუშათა დელეგაციის რუსეთში გამგზავრებისა. საბჭოთა რუსეთს თავის მხრივ განზრახვა ჰქონია ანალოგიური მიზნით გამოგზავნოს საქართველოში რუსეთის მუშათა დელეგაცია.

◆ **ორზმანიდან,** 16 აგვისტოდან გამოვა ყოველკვირეული გაზეთი „სოფლის მუშა“.

◆ **საქართველოში ომში დაჭრილ-დასახიჩრებულთა** კავშირის გამგეობა დღეს, შაბათს, 14 აგვისტოს კავშირის ნივთიერ საშუალებათა გასაძლიერებლად კავშირის სასადილოში „ბლანნუარ“ (პლეხანოვის პრ. 3. № 83) მართავს სალამო—კაბარეს.

◆ **თანახმად სამხედრო მინისტრის ბრძანებისა,** შვებულებაში დათხოვნილი 1888—1889 წლებში დაბადებულთ დღიდან შვებულებაში დათხოვნისა ეძლევათ სამხედრო უწყებიდან ჯამაგირით და ერთდროული დახმარება. ამასთან ერთად ყოველ მათგანს უფლება აქვს დაბრუნდეს იმ თანამდებობას, რომელიც მას ეჭირა მობილიზაციით გაწვევამდე.

◆ **მუშათა დელეგაციის პრეზიდიუმში.** აგვისტოს 11 შესდგა მუშათა დელეგაციის პრეზიდიუმის სხდომა. ამ სხდომაზე გაანაწილეს მუშაობა ცნობების შესაკრებად იმის შესახებ, თუ რა მდგომარეობაში იმყოფება მუშათა კლასი და საერთოდ საქართველოს რესპუბლიკა. ამ მასალამ უნდა გააცნოს რუსეთის მუშებს საქართველოს კონსტიტუცია, მუნიციპალური და საერობო მოღვაწეობა, სახალხო განათლების, სასურსათო, აგრარული, მუშათა კანონმდებლობის და სხვა დარგების მუშაობა. დელეგაციის წევრები, სათანადო უწყებათა მახლობელი მონაწილეობით უკვე შეუდგნენ მასალების შეკრებას. აგვისტოს 12 სხდომაზე მოისმინეს მოხსენება შეკრებილ მასალის შესახებ. შეიმუშავეს გეგმა დელეგაციის მოგზაურობისა. დელეგაციის გამგზავრების დღეთ აგვისტოს 25 დანიშნეს. დელეგაცია პირველად მოსკოვში მივა. აირჩია სამეურნეო კომისია 4 პირისაგან შემდგარი. (დ. ს.)

◆ **საქართველოდან გასვლისა და რუსეთიდან შემოსვლის პირობები.** საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრმა და რუსეთის დიპლომატიურმა წარმომადგენელმა შეიმუშავეს დროებითი წესები ლტოლვილების, შიკრიკების და წარმომადგენელთა რუსეთში გასვლისა და საქართველოში შემოსვლის ნებართვის მიცემის შესახებ. ამ წესების მიხედვით რუსეთის ყოველ მოქალაქეს, რომელსაც სურს საქართველოსკენ წამოსვლა და საქართველოს მოქალაქე, რომელსაც სურს რუსეთში გასვლა, უფლება აქვს დაუბრკოლებლივ უკან დაბრუნებისა. ამისათვის საჭიროა ამ პირთ სათანადო მოწმობები ჰქონდეთ. აკრძალული იქნება იმ პირთა გაშვება, რომელთა შესახებაც იმ სახელმწიფოს სასამართლო ან ადმინისტრაცია ახდენს გამოძიებას, რომელ სახელმწიფოშიც მათ შესვლა სურთ. ლტოლვილთ უფლება აქვთ საქართველოსა და რუსეთში შესვლისა მხოლოდ განსაკუთრებულ ნებართვით, რომელსაც ორივე მხარე ურთიერთ შეთანხმებით მისცემს. თანამდებობის პირთ გაუშვებენ ამა თუ იმ რესპუბლიკის მთავრობის ნებართვით და შიკრიკებს კი სათანადო პიროვნულ მოწმობების წარმოდგენის შემდეგ. (დ. ს.).

◆ **ფოსტით მატყლის გადაზიდვის აკრძალვა.** მომარაგების სამინისტრომ ფოსტა ტელეგრაფის სამმართველოს აცნობა, რომ უნებართვოთ მატყლის ფოსტით გადაზიდვა რესპუბლიკის ტერიტორიაზე აკრძალულია. (დ. ს.)

◆ **მცხოვრებთათვის სურსათის მოწოდება.** მომარაგების სამინისტროს ცნობით ტრაპიზონიდან ბათომისაკენ გამოსულა გემი, რომელსაც მოაქვს მომარაგების სამინისტროს საქონელი. მოელიან სხვა გემებსაც, რომლებმაც უნდა მოიტანოს 400,000 ადლი მანუფაქტურა, 26.000 ფუსი ტყავი, ჭურჭელეულობა, სხვადასხვა ღირსების ქაღალდი, მინა, 20.000 ჰიქა და სხვ. (დ. ს.)

◆ **პენსია რკინის გზების მოსამსახურეებს.** რკინის გზების უფროსმა კანდელაკმა აცნობა სამსახურის უფროსს, რომ იმ პირებს, რომლებიც შტატ-გარეშე არიან დარჩენილები და რომლებსაც დაკარგული აქვთ შრომის უნარი, შემნახველ დამხმარე კასის წესების მიხედვით უფლება აქვთ პენსიის მიღებისა. ვისაც სურს პენსიის მიღება, მათ სათანადო თხოვნა უნდა შეიტანონ. თუ პენსიის მიცემაზე მთხოვნელს უარი უთხრეს, მათ შტატ-გარეშე დახმარებას მისცემენ. (დ. ს.).

◆ **დამფუძნებელ კრების პლენუმში** შეტანილია შემდეგი კანონპროექტები: 1) ქუთაისის ქალაქის თვითმართველობისათვის $3^1/_2\%$ სესხის 5 წლის ვადით მიცემის შესახებ, 2) ორი მილიონი მანეთის გადადების შესახებ ადერბეიჯანში წამსვლელ მუშათა დელეგაციის საჭიროებისათვის. 3) მთავრობის თავმჯდომარის მოადგილის ე. პ. გეგეჭკორის უცხოეთში გასაგზავნად საჭირო თანხის გადადების შესახებ. 4) თფილისის ქალაქის თვითმართველობისათვის სასურსათო ოპერაციების გასაფართოებლად 40 მილიონი მანეთის 4 წლის ვადით სესხად მიცემის შესახებ. (დ. ს.).

◆ **ეპიდემიურ ავადმყოფობის წინააღმდეგო ზომები.** შინაგან საქმეთა სამინისტრომ დამფუძნებელ კრებაში შეიტანა პროექტი მოარულ სენის გავრცელების წინააღმდეგ საჭირო თანხის გადადების შესახებ. პროექტში აღნიშნულია, რომ სტამბოლსა და ყირიმში ხოლერით ავად გახდომის შემთხვევებია. საშიშარია, რომ იგი საქართველოში გავრცელდეს. ამ მხრივ უმთავრესი ყურადღება უნდა მიექცეს თფილისსა და ბათომს. შინაგან საქმეთა სამინისტროსთან არსებული ჯანმრთელობის უწყება ამ მიზნისთვის 20 მილიონ მანეთის გადადებას თხოულობს. (დ. ს.).

✦ **საექიმო დახმარება რკინის გზელებს.** კანდელაკმა სამსახურის განყოფილებათა უფროსებს აცნობა, რომ სახელოსნოსა და რკინის გზების მოსამსახურეთა და მუშებისათვის დახმარების აღმოსაჩენად 563.000 მან. არის გამოთხოვილი. ამ თანხის ნახევარი მიმდინარე წლის განმავლობაში დახმარების სახით მიეცემა იმ მოსამსახურეებს, რომლებიც ქანისური (მინერალური) წყლებით ექიმობას საჭიროებენ. ეს დახმარება მათ საბჭოს დადგენილებით მიეცემათ. ამასთანავე დახმარების რაოდენობა 2 თვის ჯამაგირის რაოდენობას არ აღემატება. თხოვნები უნდა გადაეცენ საბჭოს მდივანს. თხოვნასთან თანდართული უნდა იყოს ექიმების მოწმობაც. (დ. ს.).

✦ **ქალაქთა კავშირის საექიმო-სახანიტარო** განყოფილებამ დაადგინა ეთხოვოს თფილისს სესხი ავადმყოფობის წინააღმდეგ მისაღებ ზომებისათვის. გადაწყდა მიიღონ სასტიკი ზომები კონსტანტინოპოლიდან შავი ჭირისა და ხოლერის შემოტანის წინააღმდეგ. (დ. ს.)

კ რ ე ბ ე ბ ი.

დღეს, 14 აგვისტოს, საღამოს 6 ს. მეორე რაიონის კოლექტივის ბინაზე დანიშნულია ს. ს. დ. მ. პ. ქალთა ორგანიზაციის შეერთებული კრება.

თფილისის ქალაქის გამგეობის განცხადება

საქართველოს ყოველი მოქალაქე, რომელიც რეგისტრაციაში გატარებულია, თანახმად თფილისის გენერალგუბერნატორის ბრძანებისა, უნდა გამოცხადდენ თფილისის ქალაქის სამხედრო აღრიცხვის ნაწილში (სადგურის ქ. № 24) და წარმოადგინონ მიღებული დროებით სარეგისტრაციო ბარათები, რის მაგივრადაც მიეცემა მუდმივი საბუთი სამხედრო ბეგარის მოხდასთან დამოკიდებულების შესახებ. გამოცხადებისას მოვალენი არიან იქონიონ წლოვანობის დამამტკიცებელი საბუთები. გამოცხადება იქნება შემდეგ რიგით: 16 ამა აგვისტოს 5, 6, და 12 უბნებში მცხოვრებნი, 17 აგვისტოს 1, 2 და 3-ე [illegible] 13-ში, 19 აგვისტოს 4, 7, 8 და 11 უბნებში.

[illegible] აღნიშნულ [illegible] საშუალებით [illegible] სარეგისტრა[illegible] გებში იქ[illegible]

13 აგვისტო 1920 წ. თფ. ქალაქის გამგეობა.

ნეკროლოგი.

[illegible]

[illegible] ი. ჭავჭავაძე.

[illegible]

იწონებთ, რომ საქართველოს ასეთი შვილები ჰყავს; ამავე დროს გრძნობთ, რომ არა თუ ჩვენისთანა, პატარა ქვეყანას, უფრო დიდი და მძლავრი სახელმწიფოებიც მოიწონებენ თავს ასეთი შვილებით.

აგვისტოს 11-ს, საღამოს 7 საათზე, მაიორი მჭაშვილი ვარჯიშობის დროს მიწას დაენარცხა და დაიღუპა. ჩვენ არა ვართ ისე მდიდარი სასიქადულო ადამიანებით, რომ ულრმესი გულის ტკივილი არ გვაგრძნობინოს ამ უბედურებამ.

ჩვენს ნორჩ ავიაციას წაერთო მისი ნათელი სული. ჩვენ ახალგაზრდა რესპუბლიკას დააკლდა კიდევ ერთი უერთგულესი დარაჯი. ღირსეულად მოკვდა ღირსეული მამის შვილი და წაუშლელი ნათელი ხსოვნა დაუტოვა ჩვენ და მომავალ თაობას. ქ. შ.

მოსწავლეთა უზრუნველყოფა

სახალხო განათლების მინისტრის ამხანაგმა ერობათა კომიტეტის თავმჯდომარეს და აგრეთვე ყველა ერობას მიმართა ოფიციალური წერილით, რომელშიც იგი აცნობს ერობათა თვითმართველობებს მოსწავლეთა მდგომარეობას. მინისტრის ამხანაგი თავის მიმართვაში განსაკუთრებულ ყურადღებას ქართველ სტუდენტობის მდგომარეობას აქცევს. ბარათში აღნიშნულია: რესპუბლიკის სტუდენტობა, იმის მაგივრად, რომ მთელი თავისი ენერგია სწავლა-განათლებას მოანდომოს, ცხოვრების პირობების გამო იძულებულია სხვადასხვა დაწესებულებებში იმსახუროს. სახელმწიფო ინტერესის თვალსაზრისით ეს მოვლენა დიდ საშიშროებას წარმოადგენს, ვინაიდან, თუ კიდევ ასე დიდხანს გაგრძელდა, სახელმწიფოს არ ეყოლება სათანადოთ მომზადებული პირები. სახალხო განათლების სამინისტრომ ამ მოვლენას დიდი ყურადღება მიაქცია და გადასწყვიტა გახსნას მომავალ სამოსწავლო წლიდან სტუდენტთა დამხმარე საზოგადოება, რომელსაც გადაეცემა სათანადო თანხა ფონდისთვის. საზოგადოების მიზანი იქნება მოსწავლეთათვის და კერძოთ სტუდენტებისათვის დახმარების აღმოჩენა. ამ საზოგადოებამ უნდა მოაწყოს სასადილოები, დაუნიშნოს სტიპენდიები და სხვ. მაგრამ ამ საქმეში მხოლოდ სახალხო განათლების სამინისტროს დახმარება არ იქნება საკმარისი; საჭიროა საზოგადოების თანაგრძნობა და დახმარება. სამინისტროს აზრით ამ საქმეში დიდი დახმარების აღმოჩენა შეუძლიათ ერობათა თვითმართველობებს. ერობებს არ ჰყავთ საკმაოდ მომზადებული პირები. ყოველ ერობას შეუძლია დაუნიშნოს სტიპენდია რამდენიმე სტუდენტს, რომელნიც შემდეგ განსაზღვრულ დროის განმავლობაში იმსახურებენ ერობებში. ამრიგად, შეერთებული ძალით მთავრობას და საზოგადოებას შეეძლება ექნება შესუსტოს არსებული კრიზისი, რომელსაც ამ ჟამად განიცდის მოსწავლე ახალგაზრდობა. (სს).

დამფუძნებელი კრება

10 აგვისტოს სხდომა.

თავმჯდომარეობს ალ. ლომთათიძე.

ქრ. შარაშიძის მოხსენებით მიღებულ იქნა საბოლოო ტექსტი შემდეგი დეკრეტებისა: 1) დაჭრილ დასახიჩრებულთა და ომში დახოცილთა ოჯახების უზრუნველყოფისათვის 5 მილიონი მან. გადადების შესახებ, 2) ქ. ფოთის რადიო სადგურისათვის შენობის ასაგებათ 1 მილიონი მან. გადადების შესახებ. 3) ქ. გუდაუთის თვითმართველობისათვის 500 000 მან. გადადების შესახებ, 4) კულტურულ მამულების ყოფილ მესაკუთრეთათვის ჩამორთმეულ ინვენტარის საფასურის ასანაზღაურებლად 97,698 მან. გადადების შესახებ, 5) თფილისის აბანოების ყოფილ მესაკუთრეთა დასაკმაყოფილებლათ და ანანოვისათვის ჩამორთმეული მამული „ვარკეთის“ ინვენტარისა და ღვინის საფასურის ასანაზღაურებლათ 2,172,409 მან. გადადების შესახებ, 6) კახეთის რკინის გზის საზოგადოებისათვის 10 მილიონი მან. სესხის მიცემის შესახებ, 7) პოლონეთს გასაგზავნ მისიის საჭიროებისათვის 3 მილიონ მან. გადადების შესახებ, 8) ქ. გორის თვითმართველობისათვის 3 მილ. მან. სესხის მიცემის შესახებ, 9) ქ. სოხუმის თვითმართველობისათვის 4 მილ. მ. სესხის მიცემის შესახებ, 10) ქ. ხაშურის თვითმართველობისათვის 2 მილ. მან. სესხის მიცემის შესახებ, 11) გორის მაზრის ერობისათვის 2 მილ. მან. სესხის მიცემისა 12) ქ. გორის თვითმართველობისათვის 14 მილიონ მანეთის სესხის მიცემისა, 13)—აფხაზეთის მაზრების სასოფლო მილიციის შტატისა და ხარჯთ-აღრიცხვის დამტკიცების შესახებ. 14) შინა გადასახლებულთა დასახმარებლათ სესხის სახით 36 მილიონ მან. გადადების შესახებ. 15) რუსეთში გასაგზავნ საქართველოს მუშათა და გლეხთა დელეგაციის საჭიროებისათვის 8 მილიონ მან. გადადების შესახებ. 16) ბათომის და ბათომის ოლქის მუშა მოსამსახურეთათვის პირველი მოთხოვნილების საგნებით მოსაწოდებლათ 100 მილიონ მან. გადადებისა. 17) სახაზინო რკინის გზების მუშა-მოსამსახურეთათვის დაკლებულ ფასებში პურის მისაწოდებლათ 140 მილიონ მან. გადადების შესახებ. 18) „დედობისა და ბავშვის“ საზოგადოებისათვის დახმარების აღმოჩენის შესახებ. 19) რეგულიარული ჯარის და სახალხო გვარდიის მოსამსახურეთათვის ერთდროული დახმარების აღმოჩენის შესახებ.

განგრძობა მსჯელობისა სოც. რევოლიუციონერების შეკითხვაზე ბორჩალოს მაზრის შესახებ.

პ. ჰიჰინაძე (შინაგ. საქ. მინისტრის ამხანაგი) განმარტავს, რომ შინაგან საქმეთა სამინისტრომ, მიიღო თუ არა ცნობა ბორჩალოს მაზრაში მომხდარ უწესობის შესახებ, მაშინვე გაგზავნა იქ დირექტორი კანცელარიისა აფაქიძე საქმის გამოსარკვევათ. გამოძიებიდან გამოირკვა შემდეგი: ამ გამოძიებამ მოგვცა ბევრი სამწუხარო და სამძიმო მოვლენები. გამოირკვა, რომ ეს კუთხე ბუდეა ყაჩაღებისა, რომელთაც რამოდენიმე დანაშაული ჩაუდენიათ. ეს პირნი ჩადენდენ დანაშაულს და შემდეგ გადავიდოდენ ჩვენს საზღვრებიდან (იქავე საზღვარი) და ასე იმალებოდენ. ამ გამოძიებით ირკვევა, რომ იქ მექრთამეობა საშინლად ყოფილა განვითარებული. ირკვევა ბინიატოვის და მეავანძის შესახებ (ყოფილი კომისრები), რომ ისინი ქრთამებს იღებდენ. არა მარტო რაიონის კომისრები, არამედ სხვებიც ღებულობდენ თურმე ქრთამებს ნატურით, ან სხვა რაიმე სახით და ამით სცხოვრობდენ. ჩვენ მთელი ეს საქმე გადავეცით გამომძიებელს და საქმე სწარმოებს. (ადგილიდან კითხვა: სად არიან ახლა ეს დამნაშავე პირები?) ჩვენ როცა ვღებულობთ ცნობებს, ვახდენთ წინასწარ საქმის გამორკვევას, ვღებთ ადმინისტრატიულ ზომებს და შემდეგ გადავცემთ დამნაშავეს გამომძიებელს და უკანასკნელის საქმეა გაუშვებს) თუ ციხეში მოათავსებს. თუ პირდაპირ აშკარა დანაშაულში არ დავიჭირეთ, მაშინ გადაყენება ძნელია, რადგანაც ის მოითხოვს ხაზინის მხრივ დიდ ხარჯებს. ასე რომ მე გადაჭრით ვაცხადებ თქვენს წინაშე, რომ ჩვენ არავისთვის ხელი არ დაგვიფარებია, გვეგვია თუ არა ეს და ეს პირი დანაშაულს ჩადის, მაშინვე მიგვიღია მის წინააღმდეგ ზომები. აქ შემკითხველმა სთქვა, რომ ბეშტაშენის ფოსტის უფროსი მუდამ იარაღში დადიოდა და ხალხს ემუქრებოდაო, გამოძიებიდან გამოირკვა, რომ ის გვარდიელი ყოფილა და ორ სამჯერ თოფი ქონია ნადირობის დროს. ასეთ ჩვენებას იძლევა არა სოციალ-დემოკრატი, არამედ სოც. რევოლიუციონერი. გამოირკვა, რომ ის სოც. დემოკრატიული ბიუროს წევრი არ ყოფილა. ორატორი ამტკიცებს, რომ ყველა დამნაშავის საქმის გამოძიების დროს გამოირკვა, რომ ისინი არ ყოფილან არამც თუ სოც.-დემოკრატიული ბიუროს წევრნი, არამედ უბრალო პარტიის წევრნიც კი. (გობეჩია კი ამტკიცებდა წინა სხდომებზე, რომ ყველა დანაშაული სოც.-დემ. ბიუროდან მომდინარეობსო —ანგ. შემდგ.) თქვენ (მიმართავს ესერებს), როცა გაიგებთ ხოლმე რაიმე კანონის გადახვევას, ბოროტ მოქმედების ჩადენას, მოვალე ხართ გაგვიცხადოთ ჩვენ ზომების მისაღებათ (ამ მხრივ თქვენ დახმარებას უნდ გვიწევდეთ) და თუ ჩვენ მიერ არ იქნება მიღებული ზომები, თუ ჩვენ გადავაფარეთ ხელი ვინმეს, მაშინ შეგიძლიათ გამოიტანოთ აქ ამ ტრიბუნაზე. შემდეგ მინისტრის ამხანაგი ეხება წალკის რაიონს და ამბობს, ჩვენ გვაქვს საბუთები, რომ წალკის რაიონის მცხოვრებნი ინტელიგენტები დაყოფილნი არიან ორ ჯგუფად და ერთმანეთში კინკლაობის მეტს არაფერს არ აკეთებენ, არავითარი საზოგადოებრივი საქმე მათ ვერ მოუწყვიათ. რა თქმა უნდა გ. გობეჩიას მიაწვდიდა ერთი ჯგუფი ინტელიგენტებისა ცნობებს მეორის წინააღმდეგ. ეს ორი მოქიშპე ჯგუფი იყო: ერთი ბერძენთა საბჭო, მეორე—ელინთა გამგეობა. ეს ორი დაწესებულება ერთმანეთთან დავა ინტრიგა—ქიშპობაში ატარებდნენ დროს. შემდეგ მინისტრის ამხანაგი საბუთებით ამტკიცებს, რომ გობეჩიას მიერ დასახელებულ პირთაგან მხოლოდ 4 არის სოც. დემოკრატი, დანარჩენები არ არიან. დასასრულ ის აღნიშნავს, რომ უწყება იღებდა და კვლავ მიიღებს ზომებს, რომ ყველა დამნაშავენი სასტიკად იქნენ დასჯილნი, ის ხელს არავის არ დააფარებს, ხოლო დეპუტატის მოვალეობაა თუ იცის რამე დანაშაულის შესახებ გაუცხადოს უწყებას და როცა აქ, დამფუძნებელი კრების ტრიბუნაზე გამოვა, ნუ ილაპარაკებს ლიტონი სიტყვით, გამოვიდეს შეიარაღებული ნამდვილი ფაქტებით და არა საეჭვო საბუთებით. (ტაში).

წინადადება შედის ორატორის დროის განსაზღვრის შესახებ. წინადადების წინააღმდეგ ლაპარაკობს ი. გობეჩია, დასაცავად ვ. თევზაია, წინადადება მიღებულ იქნა. შემდეგ ლაპარაკობს ივ. ლორთქიფანიძე, რომელსაც მოყავს ზოგიერთი ახალი საბუთები, რომლებიც ამტკიცებენ, რომ ბორჩალოს მაზრაში ყოფილა მექრთამეობა, დანაშაული და ზოგიერთი დამნაშავე პირები ისევ თანამდებობაზე ინიშნებოდენ თუ იქ არა, სხვა ადგილას მაინც. შემდეგ მიღებულ იქნა სოც. დემოკრატების რეზოლიუცია: „მოისმინა რა ს. რევ. შეკითხვა ბორჩალოს მაზრის ადმინისტრაციის თვითნებობის და უკანონო მოქმედების შესახებ, დამფუძნებელი კრება, დარწმუნებულია რა, რომ თუ ასეთებს ექნება ადგილი, მთავრობა მიიღებს სათანადო ზომებს, მთავრობის განმარტებას დამაკმაყოფილებლათ სთვლის და გადადის მორიგ საკითხებზე.

შემდეგ კრება გადადის შრომის ხელშეკრულების მუხლობრივ განხილვაზე, მომხსენებელია ი. ფირცხალაშვილი. პირველ მუხლში შეტანილია ორი შესწორება. ერთი—სოც. დემოკრატების, მეორე—ნაც. დემოკრატების. სოც. დემოკრატების შესწორების აზრი ასეთია: ხელშეკრულება უნდა გავრცელდეს ყველა მუშა-მოსამსახურეზე გარდა, სახელმწიფო და თვითმართველობის დაწესებულებების თანამდებობის პირებისა. ასეთ პირებათ ნაგულისხმებია: კანცელარიის დირექტორი, სამინისტროს მდივანი, მოსამართლე და სხვა, რომელიც ატარებს სახელმწიფოებრივ ფუნქციას. ამავე დროს ეს კანონი უნდა გავრცელდეს სახელმწიფო და თვითმართველობების ყველა დაბალ მუშა მოსამსახურეზე, მაგ. კანცელარიის დაბალ მოხელეებზე—რეგისტრატორებზე, შიკრიკებზე და სხვა მუშებზე. ერ. დემოკრატიული ფრაქციის შესწორება გულისხმობს შრომის ხელშეკრულების ფარგლის შემცირებას—მათის აზრით კანონი უნდა გავრცელდეს მხოლოდ კერძო წარმოების მუშა-მოსამსახურეებზე. სოც. დემოკრატების შესწორებით კი კანონი უნდა გავრცელდეს ყველა წარმოების მუშა-მოსამსახურეებზე, იქნება ეს კერძო წარმოება თუ საზოგადოებრივი წარმოება (თვითმართველობის და სახელმწიფოსი). ამ მუხლის შესახებ გაიმართა კამათი, კამათში მონაწილეობა მიიღეს: ს. ჯაფარიძემ, ალ. ასათიანმა და ლ. შენგელაიამ. ხმების ყრით მიღებულ იქნა სოც. დემოკრატების შესწორება. დანარჩენ მუხლებშიაც იყო შესწორებები. გაგრძელება მუხლობრივი განხილვისა სიგვიანისა გამო შემდეგი სხდომისათვის გადაიდო.

11 აგვისტოს სხდომა.

თავმჯდომარეობს ალ. ლომთათიძე.

გრძელდება შრომის ხელშეკრულების მუხლობრივი განხილვა. არის შესწორებები ერ.-დემოკრატიული და სოც.-დემოკრატიული ფრაქციისა. ერ.-დემოკრატების შესწორებები უარყოფილ იქნა, სოც.-დემოკრატების მიღებული. შემდეგ საერთოდ მიღებულ იქნა შრომის ხელშეკრულება.

დ. ონიაშვილის მოხსენებით მიღებულ იქნა დეკრეტი—ბათომის ოლქის სახელმწიფო დაწესებულებათა შესანახად 178,484,234 მან. გადადებისა.

მ. რუსიას მოხსენებით მიღებულ იქნა დეკრეტი ქ. სიღნაღის თვითმართველობისათვის 2 მილიონ სესხის მიცემის შესახებ.

მ. რუსიას მოხსენებით მიღებულ იქნა ქ. ონის თვითმართველობისათვის 3 მილიონ მან. სესხის მიცემის შესახებ.

გრ. გიორგაძის მოხსენებით მიღებულ იქნა დეკრეტი ჯარისა და ფლოტის სათადარიგო ჯარისკაცთა სააღრიცხვო დავთრების დასამზადებლათ 1,500,000 მან. გადადების შესახებ.

პ. წულაიას მოხსენებით მიღებულ იქნა დეკრეტი სახაზინო რკინის გზის დამატებითი მილიციის მოქმედების განგრძობისა.

გრ. გიორგაძის მოხსენებით მიღებულ იქნა დეკრეტი საზომ-საწონთა შემოწმების ვადის შეცვლისა.

ივ. გომართელის მოხსენებით მიღებულ იქნა დეკრეტი ძველი საბუროთ-მოძღვრო ძეგლების შეკეთება დაცვისათვის 2 მილიონ მან. გადადებისა.

ივ. ლორთქიფანიძის მოხსენებით მიღებულ იქნა დეკრეტი სენაკის მაზრის ერობისათვის 480,000 მან. სესხის მიცემისა სამელიორაციო საჭიროებისათვის.

ლ. ნათაძის მოხსენებით მიღებულ იქნა დეკრეტი—გორის მაზრის სკოლების აღსადგენათ 20 მილიონ მან. გადადებისა.

ს. ჯაფარიძის მოხსენებით მიღებულ იქნა—დეკრეტი—ყალბი ქაღალდების დამზადების დანაშაულობისათვის პასუხის გების გაძლიერებისა.

მისივე მოხსენებით მიღებულ იქნა დეკრეტი სამხედრო უწყების შტატების დამატებისა და ცვლილების კანონის ძალაში შესვლის დროის განსაზღვრისა.

მ. რუსიას მოხსენებით მიღებულ იქნა დეკრეტი ნატურალური საგზაო ბეგარის შესახებ.

გ. ცისკარიშვილის მოხსენებით მიღებულ იქნა დეკრეტი—გულიკარის თემის გამოყოფისა და ქუთაისის მაზრაზედ მიწერისა.

ამიერ-კავ. კერძო უნივერსიტეტის მდგომარეობა.

14 ივლისს 1920 წ. სახალხო განათლების მინისტრის ამხანაგის წინადადებით შემდგარმა კომისიამ, რომელშიაც მონაწილეობას იღებდენ, სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი პროფ. ივ. ჯავახიშვილი, ჯანმრთელობის დეპარტამენტის დირექტორი ექ. ს. ჯაფარიძე, განათლების სამინისტროს წარმომადგენელი, კანცელარიის დირექტორი ვ. ბერიძე და ფინანსთა სამინისტროს წარმომადგენელი კანცელარიის დირექტორი დ. ჩხეიძე და ექსპერტი სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფ. ალადაშვილი, დაათვალიერა ამიერკავკასიის კერძო უნივერსიტეტი, და მისი დაწესებულებები, განიხილა საჭირო საბუთები და ცნობები და მონდობილი საქმე დაამთავრა.

კომისიამ გამოარკვია შემდეგი:

„ამიერ კავკასიის კერძო უნივერსიტეტის საბჭო და სამზრუნველო კომიტეტი თავის წერილში (записка) ამტკიცებენ, რომ უ-ტი დიდი სამეცნიერო-სასწავლო ცენტრია, რომელიც მსმენელებსაც იზიდავს და ავტორიტეტიც აქვს მოხვეჭილი, მაგრამ სტუდენტთა პირადობის სიის გაშინჯვამ გამოარკვია, რომ ამიერ-კ. კერძო უ-ტის გამგეობის ცნობა, მის მოხსენებაში მოთავსებული, ვითომც მსმენელთა რიცხვი 1919 წ. გაზაფხულის სემესტრში 2000-მდე ასულიყოს, ხოლო ამ ჟამად ვითომც 1200 კაცი იმყოფებოდეს, გადაჭარბებულია. მაინც-და მაინც გამგეობის მიერ გამოგზავნილს ნუ ხაზი აღნიშნულია, რომ 1919—20 წელს **სამკურნალო ფ-ტზე 955 კაცი** ირიცხებოდა, რომელთაგან **164 კაცს სწავლის ფული არ შემოუტანია,** ხოლო **58 კაცს თავის ნებით დაუნებებია სწავლისათვის უ-ტში თავი,** ისე რომ **ამ ჟამად სულ 735 კაცია.** 1919—20 წელ. **საბუნებისმეტყველოზე 155 კაცი** იყო, მაგრამ **51 კაცს ფული არ შემოუტანია,** ხოლო **17 კაცი თავის ნებით გამოსულა. ამგვარად ამჟამად მხოლოდ 87 სტუდენტი და მსმენელი უნდა ვიანგარიშოთ.** მაშასადამე **მთელს უ-ტში სტუდენტი და მსმენელი 820 კაცი აღმოჩნდება.** იმის შემდეგ, რაც ამიერკავკას. კერძო უ-ტის გამგეობის ყოველგვარი ცდა, რომ ამიერკავკასიის სახელმწიფოებისათვის ის აზრი ჩაენერგა, ვითომც მათი უ-ტის, ვითარცა **საერთო ოლქობრივი** (общекраевое) უმაღლესი სასწავლებლის, არსებობა აუცილებლად საჭირო იყოს, ამაო გამოდგა და არც ერთმა რესპუბლიკათაგანმა დახმარების აღმოჩენა საჭიროთ არ სცნო. ამიერკავკასიის კერძო უ-ტის პოლიტიკას ორგვარი მიმართულება დაეტყო: 1, ქონებრივ სფეროში **„გარეშე დახმარების“** იმედი („безъ крупной помощи извнѣ Закавказскiй Университетъ будетъ поставленъ передъ.... почти непредолимыми матерiальными затрудненiями“) ხოლო 2, უფლებრივი მდგომარეობის შესაქმნელად ამიერკავკასიის კერძო უ-ტის საბჭო და საზრუნველო კომიტეტი საქართველოში მყოფ რუსთა, სომეხთა და ებრაელთა ეროვნულ საბჭოებს უმტკიცებს, ვითომც მათი უნივერსიტეტი უპირველესად ყოვლისა ამ ეროვნებათა უმცირესობის ინტერესებს ემსახურებოდეს („обслуживаетъ въ первую очередь интересы молодежи этихъ нацiональныхъ меньшинствъ“) და შუამდგომლობს სხვადასხვა ეროვნულ საბჭოების წინაშე „о признанiи Закавказскаго У-та высшимъ учебнымъ заведенiемъ нацiональнаго меньшинства Грузiи“, რომელთა საბჭოების წარმომადგენელნი უ-ტის სამზრუნველო საბჭოში უნდა შესულიყვნენ. როგორც ეტყობა ამიერკ. კერძო უ-ტის გამგეობას სურს და განზრახვა აქვს, რომ ეს საკითხი ამ ეროვნულ საბჭოებმა ჩვენი მთავრობისა და უმაღლეს საკანონმდებლო დაწესებულების წინაშე აღძრან და ამიერკ. კერძო უ-ტის სახელმწიფო უ-ტად გამოცხადდეს ვითომცდა საქართველოში მცხოვრებ ეროვნებათა უმცირესობათათვის:

თავის და თავად ცხადია, რომ **ყოველი სახელმწიფო მოვალეა მხოლოდ თავის მოქალაქეების მოთხოვნილებას და განათლებას ემსახუროს** და მხოლოდ ამნაირად შეიძლება გამართლებულ იყოს ამიერკავკასიის კერძო უ-ტის წადილი. მაგრამ **რამდენად სამართლიანია მათი მტკიცება, ვითომც ისინი უპირველეს ყოვლისა მართლაც საქართველოში მცხოვრებ ეროვნულ უმცირესობათა ინტერესს ემსახურებიან?** ამის გამოსარკვევად საჭირო იყო სტუდენტ-მსმენელთა ქვეშევრდომობის შესახები ცნობები. რაკი ასეთი ცნობები მათ არ აღმოაჩნდათ, მის მაგიერ მოვითხოვათ ცნობები სამხედრო ბეგარასთან დამოკიდებულების შესახებ, რაც იმავე დროს მოქალაქეობის საკითხის გადასაწყვეტად სრულებით მტკიცე და სანდო ცნობებს შეგვქმნიდა.

სტუდენტ-მსმენელთა პირადობის სიისგან ირკვევა, რომ ამ ჟამად უ-ტში **733 სამკურნალო ფ-ტზეა და 87 საბუნებისმეტყველოზე, აქედან სამკურნალოზე საქართ. მოქალაქე მხოლოდ 115 ყოფილა. მათ შორის 80 ქართველი და** მარტო 35 არა ქართველი.

საბუნებისმეტყველოზე საქართველოს ქვეშევრდომი სულ 14, აქედან ქართველი 10 და არა ქართველი 4. მაშასადამე **ამიერკ. კ. კერძო უნივერსიტეტის სტუდენტ-მსმენელთა საერთო რიცხვ 820 დგან საქართველოს მოქალაქე ორსავე ფაკულტეტზე მხოლოდ 129, ანუ 15,2%, მაგრამ მათშორის 90 ქართველია და მარტო 39 არა ქართველი.** დანარჩენი 691 სტუდენტ-მსმენელ თავის თავს ან მომეტებულ ნაწილად სომხეთის, ან ადერბეიჯანის, ან რუსეთის, ან ჩრდილოეთ კავკასიის რესპუბლიკების ქვეშევრდომებად სთვლის ან ისეთი სომხები რუსები და ებრაელები არიან, რომელთა ქვეშევრდომობის შესახებ არავითარი ცნობები არ მოიპოვება. უკვე ზემოთ მოყვანილ რიცხვთაგან საკმაო სიცხადით ჩანს, **რომ ამიერ-კავ. კერძო უნივერსიტეტი საქართველოს მოქალაქეებს, რომელნიც 129 ანუ 15,2% არ აღემატებიან. ყველაზე ნაკლებ ემსახურება.** ეს რიცხვი გარემოებას ნამდვილს ვითარებას ვერ გვისურათებს, რადგან ამ 115 ში 90 ქართველია, რომელთა რაოდენობა უნდა საერთო რიცხვს გამოეკლოს, რომ გამოირკვეს მართლა საქართველოს ეროვნულ უმცირესობათა მოთხოვნილებასა და განათლებას ემსახურება, თუ არა? თუ 820—90—730. **ამ 730 სტუდენტ-მსმენელთა შორის საქართველოს მოქალაქე არაქართველი მხოლოდ 39 ყოფილა ე. ი. 5,34%** მაშასადამე ამიერ კავკ. კერძო უნივერსიტეტის 94,66% უცხო სახელმწიფოთა ქვეშევრდომები ყოფილან და ეს უნივერსიტეტი **როგორც ირკვევა სწორედ უცხოელ ქვეშევრდომებს ემსახურება და არა საქართველოში მცხოვრებ ეროვნებათა უმცირესობას, როგორც ამას ამ უნივერსიტეტის საბჭო და სამზრუნველო კომიტეტი ამტკიცებს.**

(დასასრული იქნება)

შინა მრეწველობისათვის

შინა მრეწველობის განყოფილებამ 5 აგვისტოს სხდომაზედ გადასწყვიტა, მოაწყოს ფეიქრობის კურსები, რის ნება მიწათ მოქმედების მინისტრმა დართო

რადგანაც საქართველოში ამ ბოლო დროს ძალიან ეტანებიან საფეიქრო შკოლების და სამრეწველო სახელოსნოების გახსნას, საჭიროა გამოცდილი ხელმძღვანელები.

კურსებზედ მოწვეული იქნებიან ყველა, ვისაც კი აქვს დამთავრებული საინსტრუქტორო შკოლები და შინა მრეწველობის განყოფილების (ყოფილი კუსტარნი კომიტეტის) საფეიქრო შკოლები: ოზურგეთის, მცხეთის, საგარეჯოს და ქარელის.

აგრეთვე—ყველა ხელმძღვანელნი, ინსტრუქტორები საფეიქრო სკოლების და სახელოსნოების.

კურსები იქნება პრაქტიკული, თეორეტიული და შესწავლიან ბუჰგალტერიას.

გაიხსნება 20 აგვისტოდან და გასტანს 10 სექტემბრამდე. მსმენელთა რიცხვი განსაზღვრულია 30 კაცით, შენობის უქონლობის გამო.

მსმენელები, ვისაც ბინა არ ექნებათ თფილისში, ისარგებლებენ შინა-მრეწველობის განყოფილების მხოლოდ შენობით. დანარჩენი ხარჯები ეკისრებათ თითონ მათ. ალ. ჟღენტი.

— —

15 აგვისტოდან დაიწყებს მუშაობას ქ. თფილისში შინა-მრეწველობის განყოფილების,—კალათების საწნავი და ბამბუკის ავეჯის დამამზადებელი სახელოსნო შკოლა.

შინა-მრეწველობის განყოფილებას აზრად აქვს შეასწავლოს მსურველთ ყოველგვარი ავეჯის დამზადება, რომელთა დასამზადებელი მასალა ჩვენს ქვეყანაში ბევრი მოიპოვება.

ასწავლიან როგორც სხვადასხვა გვარი კალათების დაწვნას, აგრეთვე სკამების, სტოლების, სავარძლების და სხვების დამზადებას, რომლებზედაც დიდი მოთხოვნილებაა.

დიდად სასარგებლო იქნება, უკეთუ სამაზრო ერობები გამოგზავნიან თავიანთ კანდიდატებს ამ სასარგებლო ხელობის შესასწავლად. ასეთი საშუალებით შემდეგ ადვილათ მოსახერხებელი იქნება ამ ხელობის სოფლად გავრცელება.

მოწაფეებათ მიიღებიან არა ნაკლებ 15 წლისა და თავისი ხარჯით.

შინა-მრეწველობის განყოფილება.

სოციალური დახმარებისათვის

შრომის სამინისტრო აცხადებს, რომ თანახმად დამფუძნებელი კრების დეკრეტისა ამა წლის მაისის 21 თარიღით, განცხადება სოციალური დახმარების აღმოჩენისათვის შეტანილი უნდა იქნეს მთხოვნელის მიერ მისი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, ადგილობრივ ქალაქის ან სამაზრო ერობის გამგეობაში.

განცხადების მიღებასთან ერთად თვითმართველობამ უნდა დაკითხოს მთხოვნელი და შეავსოს მიღებული ფორმის საანკეტო ფურცელი, რომელზედაც ხელი უნდა მოაწერონ მთხოვნელმა და დამკითხველმაც. ამასთან ერთად, მთხოვნელს უნდა მოეთხოვოს შემდეგი დოკუმენტები:

1) ნამსახურების სია მოხელეთ და სამხედრო პირთათვის, სათანადო მოწმობა სახელმწიფო წარმოების მუშა-მოსამსახურეთათვის.

2) არა ქართველისათვის ქვეშევრდომობის მოწმობა, რომელიც მან უნდა მიიღოს ქალაქის თვითმართველობიდან.

3) მეტრიკული ამოწერილობა მთხოვნელის და მისი შვილების.

4) თუ მთხოვნელს პენსია უკვე ქონდა დანიშნული, ამისი დამამტკიცებელი საბუთი.

გამგეობა ვალდებულია თავის მხრივ:

1) მთხოვნელის ჯანმრთელობა შეამოწმოს. შემოწმება უნდა მოხდეს ორი ექიმის საშუალებით, რომელთა შორის ერთი უნდა იქნეს ქალაქის ან ერობის სამსახურში მყოფი.

2) გამოარკვიოს ნივთიერი მდგომარეობა მთხოვნელის სათანადო აქტის შედგენით.

ის თხოვნა, რომელიც არ დააკმაყოფილებს ჩამოთვლილ პირობებს, არ იქნება გარჩეული. ამასთან ერთად შრომის სამინისტრო გთხოვთ მიაქციოთ ყურადღება შემდეგ გარემოებას: გამგეობამ უნდა გამოიკვლიოს ყოველ მხრივ მთხოვნელის ვინაობა და თავისი დასკვნით წარმოუდგინოს სამინისტროს.

საქმის დაჩქარებისთვის თხოვნები უნდა გამოიგზავნოს შემოსვლისთანავე ნაწილობრივათ.

კოოპერატივთა ცხოვრება

ფოთი. 30 ივლისს კოოპერატივ „ეკონომიის“ გამგეობის ინიციატივით ქალაქის თვითმართველობის დარბაზში წაკითხულ იქნა იაფ-ფასიანი (წევრთათვის უფასო) ლექცია რუსულად, შემდეგ თემაზე: „რას აძლევენ მომხმარებელი საზოგადოებანი მშრომელთ“. ლექცია წაიკითხა ცნობილმა კოოპერატორმა პროფისორმა ვ. ტოტომიანცმა; რომელმაც იმდენათ გაიტაცა მსმენელნი, რომ ხშირად მქუხარე ტაშით აწყვეტინებდნენ სიტყვას.

მან გარკვეულად აღნიშნა ამ მესამე იარაღის მუშათა კლასისათვის უაღრესი მნიშვნელობა და ფართოდ შეეხო ინგლისის კოოპერაციის სისტემას და წარმოებას. ლექცია დაიწყო $7^1/_2$ საათზე და დამთავრდა ღამის $11^1/_2$ საათზე.

მარნელი.

ს. დ.-პარტიაში

თფილისი. 30 ივლისს შესდგა საქონლის სადგურის მუშა-მოსამსახურეთა პარტიული კრება. კრება მრავალრიცხოვანი იყო. ამ კრებაზე აკეთებდა მოხსენებას კავკავიდან ჩამოსული ყოფილი ბალშევიკი ირ. კიკაბიძე. მან გააკეთა მოხსენება რუსეთის საერთო მდგომარეობის შესახებ. დღისწესრიგში იყო აგრეთვე რაიონული ქვე-კოლექტივის მოხსენება. კრება მოხსენებით კმაყოფილი დარჩა.

კრებამ დაადგინა ევალებოდეს ამხანაგებს გადასინჯონ პარტიული სია და იმ წევრებს, რომელნიც გულგრილად უყურებენ პარტიულ მუშაობას, მიეცეს გაფრთხილება. დაბოლოს კრება ღებულობს შემდეგ რეზოლიუციას: თფილისის საქონლის სადგურის მუშათა პარტიულმა კრებამ, რომელსაც დაესწრო პარტიის წევრების დიდი უმრავლესობა, მოისმინა რა მოხსენება დღევანდელი მდგომარეობის შესახებ, მიესალმება რესპუბლიკის მთავრობას, რომლის პოლიტიკამ მრავალჯერ იხსნა საქართველო აწიოკებისაგან. კრება მი-

[illegible]

მუშათა შორის

პასუხად ბ. მეგრელიშვილს და პ. რამიშვილს.

„ერთობის" 173 № ში [illegible]

[illegible]

მაგრამ საქმით რა გაკეთდა? ან იმ დიდ კითხვაზე, რომელიც აქ მოხდა—არუთინოვის დახჩობა, გაქვთ რამე თქვენი დადგენილება ან გაგირჩევიათ ეს საკითხი თუ არა? ერთ-ერთი კომიტეტის წევრი ეკითხება: რატომ ყველა სხდომებს ახდენთ ორნი ჩუმად, და სულ ჩურჩულით აკეთებთ საქმეს და ჩვენც არ გვიძახითო? ამ კითხვებზე მეგრელიშვილი დაიბნა, რადგანაც გასამართლებელი საბუთები არა ჰქონდა. ო. ლაცაბიძემ შემოიტანა წინადადება კომიტეტის გადარჩევისა, მეორე წინადადებაც იყო, დარჩეს ძველი კომიტეტი, პირველმა წინადადებამ მიიღო ყველა ხმები ოთხის გამოკლებით მეორემ კი ოთხი.

დასახელებულ იყვნენ ყველა ძველი წევრები კანდიტატებით, სამი წევრი ისევ გავიდა. ბ. მეგრელიშვილი და პ. რამიშვილი გააშავეს.

აქ კი შეურაცყოფილმა თავმოყვარეობამ ააწითლა და გაცხარებული მოითხოვდენ კომისიას. რა უნდა გამოერკვია ამ კომისიას ეს კი აღარა სჩანდა, რადგანაც მთელი მუშები და კომიტეტის სამი წევრი მათ წინაამდეგ იყვნენ.

დაბოლოს წერილში ამბობენ: „მკითხველი დარწმუნდებოდა, რომ ჩვენ გვალაპარაკებს პრინციპების შელახვა, ორგანიზაციული მუშაობის დარღვევა, მუშათა დაქსაქსვა და არა კერძო ინტერესები".

„ფიცი მწამს და ბოლო მაკვირვებსო" ამაზე იტყვიან.

თუ მუშების ინტერესები და მათი ორგანიზაციული მუშაობა აინტერესებს ბ. მეგრელიშვილს და პ. რამიშვილს, რატომ ამას სიტყვით გაჰკივიან და საქმით კი მუშების უნდობლობა დაიმსახურეს?

ეს თითონ მკითხველისთვის მიგვინდვია შესაფასებლად. განახლებული ლითონზე მომუშავეთა კავშირის პრეზიდიუმს არ შეუძლიან არა სთქვას, რომ ო. ლაცაბიძეს ამ კავშირის გაჯანსაღებაში დიდი შრომა მიუძღვის, და ბ. მეგრელიშვილის და პ. რამიშვილის მის წინააღმდეგ უორგანიზაციო და უტაქტო მოქმედების ბრალდებები უსამართლოა.

დიდი თავხედი უნდა იყვნენ ხსენებულნი პირნი, რომ მის შემდეგ, რაც მუშებმა ისინი გააშავეს, კიდევ ჰბედავენ და მათი სახელით და ვითომდა მათი ინტერესების დამცველად გამოდიან.

განახლებული ლითონზე მომუშავეთა კავშირის **პრეზიდიუმი.**

პროვინცია

ზუგდიდი. სამი თვეა რაც ზუგდიდის მაზრაში იჩინა თავი ყაჩაღობამ და ძარცვა-გლეჯამ. ყაჩაღები იმდენად გათამამდხენ, რომ არაძც თუ ღამე, დღისითაც სჩადიან საძაგელ საქმეებს. ისეთი დღე არ გაივლის, კაცის სიკვდილი ან მოტაცება არ გაიგონოს კაცმა. ზუგდიდიდან სადგურ ხეთამდე მიმოსვლა შეუძლებელი შეიქნა, ვინაიდან ყოველ დღე სისტემატიურად სცარცვავდნენ დილიჟანებით და ფაიტონებით მოგზაურებს. გაცარცული იქნა აგრეთვე დამფუძნებელი კრების წევრი ალექსანდრე ჩიქავა. მხოლოდ ერთი კვირაა დილიჟანები გაუცარცვავათ დადიან, ვინაიდან ადმინისტრაცია ორ ორ მილიციონერს ატანს თითო დილიჟანს. მაგრამ ეს ისევ ხალხს დააწვა ხარჯად. რადგანაც მედილიჟანეებს უხდებათ ორი მილიციონერის უფასოდ გადაზიდვა, ამათი ფული მოგზაურებს დაუმატეს და მანამდე ახდევინებდნენ 200 მანეთს ბილეთში, ეხლა 300 მან. გახადეს. ახლა ყაჩაღებმა მოქმედება გადაიტანეს სხვა მხარეებზე,—დაიწყო ცარცვა ზუგდიდ-ანაკლიის გზაზედ. ასეთმა მოვლენამ ძალიან დააშინა ხალხი. საჭიროა განსაკუთრებული ზომების მიღება ყაჩაღობის ასალაგმავათ.

ქ.

—

დიდი ჯიხაიში. 8 აგვისტოს, საჯარო კრებაზედ მოხსენება გააკეთა ამხ. გ. ხუნდაძემ, დაესწრო დიდძალი ხალხი, მოწვეულ იყვნენ ს. თიანეთიდან და ეწრადანაც, მოხსენება კრებამ გულმოდგინეთ მოისმინა, ვინაიდან შინაარსიანი და საინტერესოც იყო. მოხსენების შემდეგ შემოვიდა მრავალი შეკითხვები, სათანადო პასუხით კრება ძლიერ კმაყოფილი დარჩა; შემდეგ ილაპარაკა დამფუძნებელ კრების წევრმა ი. კოპალეიშვილმა. ილაპარაკა ორმა მოკომუნისტე პირებმაც მოხსენების წინააღმდეგ იმათ კრინტიც ვერ დასძრეს. მხოლოდ ამბობდნენ ლეგალიზაციის შემდეგ რათ სხედან ციხეში კომუნისტებიო, მაგრამ როცა მიუთითეს მათ. მათ დაპატიმრებულთა მოქმედებაზე, პირი გაუშრათ; დასასრულ კრებამ 5 ხმის წინააღმდეგ მადლობას უცხადებს მომხსენებელ ამხ. ხუნდაძეს და გამოაქვს შემდეგი რეზოლიუცია: კრებამ მოისმინა რა მოხსენებანი ამხ. გ. ხუნდაძის და დამფუძნებელი კრების წევრის ი. კოპალეიშვილისა, მთავრობის პოლიტიკას სთვლის მიზან-შეწონილად და უცხადებს მას სრულ ნდობას;

ლ. ზემოხეთელი.

წერილი რედ. მიმართ

ამხანაგებს ჩემში ეჭვი ეპარებათ, ვითომ მე კომუნისტურ პარტიაში ვირიცხებოდე, ვინაიდან მთავარ სახელოსნოში ჩემდა დაუკითხავათ კომუნისტებმა საარჩევნო სიაში მომაყოლეს. თამამად შემიძლია ვაღიარო, რომ მე არ ვეკუთვნი ზემოხსენებულ პარტიას,—თანამგრძნობი ვარ სოციალ-დემოკრატიულ (მენშევიკურ) მუშათა პარტიისა.

პარმენ (პავლე) გაშაკიძე.

— —

გთხოვთ ქვემო მოყვანილ განცხადებას ადგილი მისცეთ პატივცემულ „ერთობის" უახლობელეს ნომერში.

1905 წლიდან მე ვმუშაობ სოციალისტ რევოლიუციონერია პარტიაში და ბევრი პასუხის საგები მუშაობაც მქონდა დაკისრებული. ერთი წელიწადია, რაც დასახელებულ პარტიაში აქტიური მუშაობა შევსწყვიტე და ამ დროს განმავლობაში ვერკვეოდი. ეხლა კი მოხდა ჩემში პოლიტიკური გარდატეხა და თავს ვანებებ სოციალისტ-რევოლიუც. პარტიას და ვსწყვეტ მასთან ყოველივე კავშირს.

საქ. პროფ. კავშირთა ცენტრალურ საბჭოს წევრი **ანდრია ივ. კობიძე,**

10 აგვისტო.

ქ. ჭიათურა.

გორის ფონდისთვის

ანგარიში ჭიათურის მუშა-მოსამსახურეებში შეკრებილ ფულებისა გორის მიწისძვრისაგან დაზარალებულთა სასარგებლოთ. პაპავას მუშებისაგან 24,950 მან. მიულსების მუშებისაგან 11,637 მ. ჩომახიძე სამხარაძის მუშებისაგან 7,188 მ. სიმონოვის მუშებისაგან 4,735 მან. დარკვეთის მუშებისგან 2,685 მ. შავი ქვის ჩამომზიდავ მეურმეებისგან 14,000 მან. ჭიათ. ქალაქის თვითმართვ. მოსამსახურ. 8,615 მ. შ. ქვის სამრეწვ. დაწესებ. მოსამსახურეებ. 10,480 მ. ვაგონის მტვირთავ მუშებისგან 18.060 მ.

სულ 102,350 მ.

აღნიშნული თანხა გადაეცა მთავარ კომიტეტს თფილისში.

ჭიათურ. პროფ. კავშირთა საბჭოს თავმჯდომარე **ანთელიძე.**

ცნობები

დავკარგე დ. ლაილაშის (ლეჩხუმის მაზრა) ს. დ. პარტიული წიგნაკი. მასთან ერთად უმნიშვნელო ფული და რამოდენიმე ხელ-წერილები. მპოვნელს ვთხოვ დამიბრუნოს მხოლოდ პარტიული წიგნაკი, ანნა იაკობის ასული **გორგასლიძე.**

რედაქტორი **ლევან ნათაძე.**

განცხადებანი

დავკარგე

საფულე, რომელშია იყო სამხედრო სამინისტროსაგან მოცემული მოწმობა და ოცი ათასი მანეთის ვექსილი ჩემს სახელზე ზინაიდა მაისაშვილის მიერ ხელმოწერილი; მპოვნელს ვსთხოვ საბუთები და საფულე დამიბრუნოს რისთვისაც მიიღებს ჯილდოთ 500 მანეთს. წინააღმდეგ შემთხვევაში ვექსილსა და მოწმობას გაუქმებულად ვაცხადებ. ჩემი მისამართი: ქსენიის ქუჩა № 11, ბინა № 2, იაკობ სირაძეს. (2646 1—1)

დაიკარგა

მანდატი ს. ს. დ. მ. პ. წევრობისა, მიღებული ფოთის კომიტეტიდან ამბროსი კომახიძის სახელზე, რაც ჩაითვლება გაუქმებულად.

(ქუ. 733 1—1)

ბორჯომში

ექიმი

ბესარიონი პაპოვი

თბილისიდან.

იღებს ყელის, ყურის და ცხვირის ავადმ. მისამართი გაიგება პარკში.

(2554—10—4)

ოზურგეთში

ექიმი

ს. ვ. აბაშიძე

ლებულობს ავადმყოფებს შინაგან სენით, (გულის, ფილტვების და კუჭ-ნაწლევის) სიფილის შეხაპუნება „914 და 606". კ. სიამაშვილის სახლში.

(თ. 2634.)

ექიმი

კ. გ. ვართანოვი

სპეციალურად კანისა და ვენერიულ სნეულება (სიფილისი „606" და „914" შეშხაპუნება). მიიღება: დილით 8—9 საათ. საღ. 5—7 საათ. ქალები 2—3 ს. სურამის ქ. № 9, ვაგზლის ქუჩის კუთხე, რკინის გზის სამმართველოს პირდაპირ

(2264—თ.)

ექიმი **ივ. გოგერია**

პლეხანოვის (მიხეილის) პროსპ. № 141 სამხედრო სასწავლებლის პირდაპირ ქირურგ., ქალის სნეულებანი და საკეჟერო. 1—2 ს. და 5—6 საათამდე. ტელეფონი 5—97. (1835—თ.)

ყოფილი 1 კავკასიის კორპუსის სამხედრო ჰოსპიტალის—ექიმი

ი. გ. ქუთათელაძე

იღებს შინაგან, კანით (ქეცით) ავათმყოფ ოთხფეხ პირუტყვებს და ფრინველებს. ცხენის (ქოთაოს) საპს ვიკვლევ მალეინის შეშხაპუნებით. ჭიით ცხვრის სასულე—მილის ავათმყოფობას ვქმობ Neimann-ის და Vessel-ის მეთოდებით ყოველ დღე 3—6 საათ. ბელინსკის ქ. № 39, ბინა 2. (2010—15—1)

სამკურნალო

ელექტრონის, რენტგენის და სინათლის

მიხეილ გედევანიშვილისა

დღისით 12—2 საათ., საღ. 6—8 საათ. არის საწოლები. ყორღანოვის ქ., 20, ვერაზე. (2458—თ.)

ექიმი

გ. ი. ოქროპირიძე

იღებს შინაგან სნეულებით ავადმყოფებს საღამოს 4—6 საათამდის. რტიშჩევის ქ. № 22, სოლოლაკი)

ექიმი

ი. ა. ტერ-ოვაკიმოვი

გადავიდა კიროჩნი ქუჩიდან **მიხეილის** პრ. № 23 ვარანცოვის ძეგლის ახლოს და განაახლა ავათმყოფების მიღება. სპეციალურად **სიფილისი,** ვენერიული ავათმყ. (გაძნელებული და ქრონიკული ტრიპერი) და კანის ავათმყ. („606" და 914 შეშხაპუნებით) ავათმყ. მიღება დილის 12—2 საათ. და საღამოს 6—8 ს. ქალების საღამოს 5—6 საათ.

(თ. 2577)

ექიმმა

ნიკოლოზ მახვილაძემ

განაახლა შინაგან სნეულებით ავადმყოფთა მიღება ყოველ დღე დილის 8—9-მდე და საღამოს 5—7 საათამდე. მისამართი: მოსკოვის ქ. № 11, ზემელის აფთიაქის მახლობლად.

(თ. 2528)

ექიმი

ნ. ა. არუთინოვი

სპეციალურათ სიფილისი (606 და 914 ვენერიული ტრიპერი, შარდის ორგანოების ოპერაცია ნდისკოპია (საშარდე მილის). ნოვო-ბებუთოვის ქ. № 5. (ცეცხლის მქრობელთა რაზმის ბინის ახლოს). მიღება დილით 9—12 ს. საღ. 4 ნახ. 6 ნახ. საათამდე. (1555—თ.)

დოქტორი

გ. გ. მეგრაბიანცი

შინაგანი ავადმყოფობა—ჰლექი და გულისა. იღებს ახალს რენტგენ-ელექტრო კაბინეთში. გამოკვლევა და წამლობა სხივებით. ბებუთოვის ქ. № 23, ტელეფ 7—92, მიღება ყოველ დღე 9—12 ს. და საღამოს 6—8 საათამდე.

(1790—თ.)

ექიმი

ე. ი. კალანდაძე

ლებულობს. შინაგანი ავათმყოფობით დილის 8—12 საათამდე ვენერიული, სიფილისით (წამ. „606" და „914"), ბუშტის და საშარდის ავათ. 5—7 საათ. საღამ. გუნიბის ქ. № 6, მოსკოვის ქ. დასაწყისი, ზემელის აფთიაქთან ახლოს. (2446—თ.

ექიმი

ხოლომიან ისაიას ძე **ვოლოხი**

(ქუთაისიდან)

იღებს ქალისა და შინაგან სნეულებით ავადმყოფებს დილით 12—2 ს. საღ. 5—7 ს. ბელგიის ქ. № 5. ტელეფ. 10—55. (1742—თ.)

ექიმი

ნ. ლ. ტურიაშვილი

იღებს საბებიო, ქალისა და შინაგან სნეულებიან ავადმყოფებს ყოველ დღე, გარდა პარასკევისა, შუადღის 1—2 და საღ. 4—5 ს. ჩერქეზოვის ქუჩაზე № 22 ყოფილი სასულიერო სასწავლებელი. ტელეფონი 14—13. (თ. 2539)

ექიმი **ა. დ. კეკელია**

სპეციალურად: სიფილისი (შეშხაპუნება „606" და „914") ვენერიული და კანის სნეულებანი. ავათმყოფების მიღება: ყოველ დღე დილის 9—11 ს. და საღ. 4—6 ს. მისამართი: მიხეილის პრ. № 116, სასტუმრო „ნოე" პირდაპირ. ტელეფონი 14—28. 1838—თ.

ექიმი **ლ. ა. სარალიძე**

იღებს შინაგან და ბავშვთა სნეულებიან ავადმყოფთ საღამოს 6—7 საათამდის ჩერქეზიშვილის ქუჩა № 87, ტელეფონი 3—19. ავჭალის აუდიტორიის ახლოს

(2383—თ.)

ექიმი

ჯუნრის ისაიას ძე **ვოლოხი**

(ქუთაისიდან)

ლებულობს ყურის, ცხვირის და ყელის სნეულებიან ავადმყოფებს საღ. 4—7 ს. პლეხანოვის პრ. № 76 (მიხეილის), ტელეფონი 7—38. (1741—თ.)

ექიმი **მ. ა. შაფრანი**

სპეციალურად სიფილისი და მისი შედეგები (შეშხაპუნება „606" და „914") ვენერიული (ტრიპერი) და საშარდე ორგანოების სნეულებანი. ავადმყოფების მიღება ყოველ დღე დილის 8—11 და საღამოს 5—8 საათამდე. ქალების 4—5 ს. კვირაობით მხოლოდ დილით. მისამართი ოლღას ქ. № 33. (1288 25—4)

საოჯახო სასადილო „იმედი"

პუშკინის ქ. № 4 ბაღის პირდაპირ. აწვდის გემრიელს და ნოყიერ ორ ხელ სადილს 60 მან. კერძობლივი ბარათებით. არის ყოველგვარი სასმელი. დილის 8-დან საღამოს 6-დე: ჩაი, ყავა, რძე, პიროჟკები, ხაჭაპურები. ფასები კეთილსინდისიერია. სასადილოში გრილა! სამზარეულოს ზედამხედველობს გამოცდილი კულინარი.

(2630—2—1)

ახალი წიგნები

1) **სხეულის კულტი და ქისა-წყალი,** როგორც უებარი საშუალება სრული გაჯანმრთელებისა და ყოველგვარ ავათმყოფობის მორჩენისა და აცილებისა. ვინც ცუდად გრძნობთ თავსა, ესწრაფეთ გაწერას, უთუოდ მორჩებით. ფასი გაგზ. 30 მან. 2) **პედაგოგიკა და ფსიქოლოგია,** მშობელთა და მასწავლებელთათვის, გაუგზ. 60, გაგზ. 70 მან. 3) **შეისწავლეთ სოციალიზმი,** მოზრდილთათვის, გაგზ. 20 მან. ვინც სამივეს ერთად გაიწერს, გაეგზავნება 100 მანეთად. ვინც 10 ცალს ზევით გაიწერს. თვითეულად თუ ცალკე, გაეგზავნება მანეთზე აბაზის დაკლებით. საჭიროა ქუჩებში გამყიდავი ქალ-ვაჟნი. **მისამართი:** თფილისი, თუმანოვის შესახვევი, 24, **ივანე როსტომაშვილს.** (2648—1—1)

მდგომარეობა ანგარიშებისა თფილისის სასოფლო სამეურნეო საურთიერთო ნდობის საზოგადოებისა

1-ლ ივლისს 1920 წელს.

აქტივი

1. კასა		მან.	7922198,31
2. სახელდახელო ანგარიშები:			
ა, სახელმწიფო ბანკში. . .	მან. 18150.84		
ბ, ხაზინაში	„ 231516 35		
გ სხვადასხვა ბანკებში . .	„ 1954503.61		
დ, შემნ.-გამსეს. საკრ. ამხ. .	„ 639046 65	„	2843117.45
3. სარგებლიანი ქაღალდები. . . .		„	326051.52
4. განაღდებული ვექსილები და ვადიანი ქაღალდები		„	2377630.—
5. განაღდ. soio ვექს. უზრუნველყოფ. სოფ. მამულ. და საბუთ.		„	19500.—
6. სესხი და საგანგ. სახელ. ანგარ. უზრუნველყოფ. სარგებლ. ქაღალ. და სხვ. . . .		„	1313782988
7. პროტესტიანი ვექსილები . . .		„	—
8. კორესპონდენტები ბანკისა:			
ა, Couto loro მათის განკარგულ.	მ. 497056.68		
ბ, Couto nostro ჩვენის „ „	„ 98367.34		595524.02
9. მოწყობილობა		„	1711.87
10. ხარჯი უკუ დასაბრუნებელი . . .		„	563634.31
11. მიმდინარე ხარჯი		„	1098095.19
12. გაცემული სარგებ. კომისია და სხვა . .		„	181750.81
13. კუპონები სარგებლ. ქაღალდებისა . .		„	26838.82
14		„	—
ბალანსი		მან.	29093782.18

პასივი

1. ძირითადი თანხა (20% შემოტ. 1373 წევრ.)		მან.	795340.—
2. სათადარიგო თანხა		„	76698.98
3. საგანგებო თანხები		„	227202.—
4. ანაბარი სასარგებლოდ დ სახელდახელო ანგარ-ბი		„	25215691.34
5. კორესპონდენტეიი ბანკისა:			
ა, Couto loro მათის განგარგულ.	მ. 185557.20		
ბ, Couto nostro ჩვენის „ „ „	„ 228267.71		413824.91
6. სარგებელი (მიუღ.) ანაბარ ფულისა .		„	43852.35
7. საწევ. ფული, მოუთხოვნ. გასულ წევრთაგ .		„	10084.45
8. მიცემული დივიდენდი მოგებისა ძველ და ახალ წლებისა		„	56797.26
9. სახელმწიფო ბორჯი და გადასახადი მოგებაზე		„	8966.26
10. გარდამავალი ჯამები		„	286405.99
11. შემოსული სარგებელი და კომისია 1920 წლისა		„	1942024.72
12. ჩამოწერილ ვალის დაბრუნება. . .		„	16893.92
13. თანხები გადასატანად		„	—
14. გასანაწილებელი მოგება 1919 წლისა .		„	—
15. სარგებელი და კომისია 1919 წ. ანგარიშით		„	—
ბალანსი		მან.	29093782.18

თამასუქები და საბუთები მიღებული საკომის.		მან.	187130.47
ანაბარი შესანახად		„	38900.—

თავმჯდომარე გამგეობისა **ი. ი. ზურაბიშვილი.**

წევრნი გამგეობისა: **გ. თ. უიფშიძე, ხ. გ. ტარუშვილი.**

(2654—1—1) ბუღალტერი **დ. ქართველიშვილი.**